

KENTTÄPOSTIA

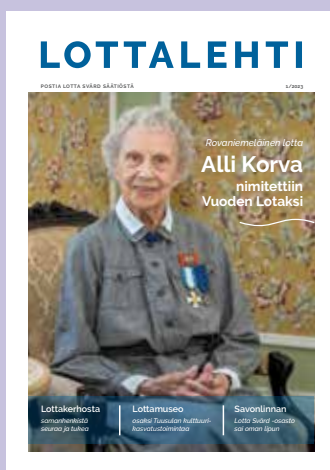
Nro 2/2023

Viesti sotiemme 1939–1945 veteraaneilta

Lue upouusi
Lottalehti!

● Liite 13-20

Ilmari Koppisen
painava puhe
veteraanipäivänä

● Sivu 5

Sankarivainajia
etsitään yhä

● Sivu 8

Veteraanit
hyvinvointi-
alueiden
uudistuksessa

● Sivu 16

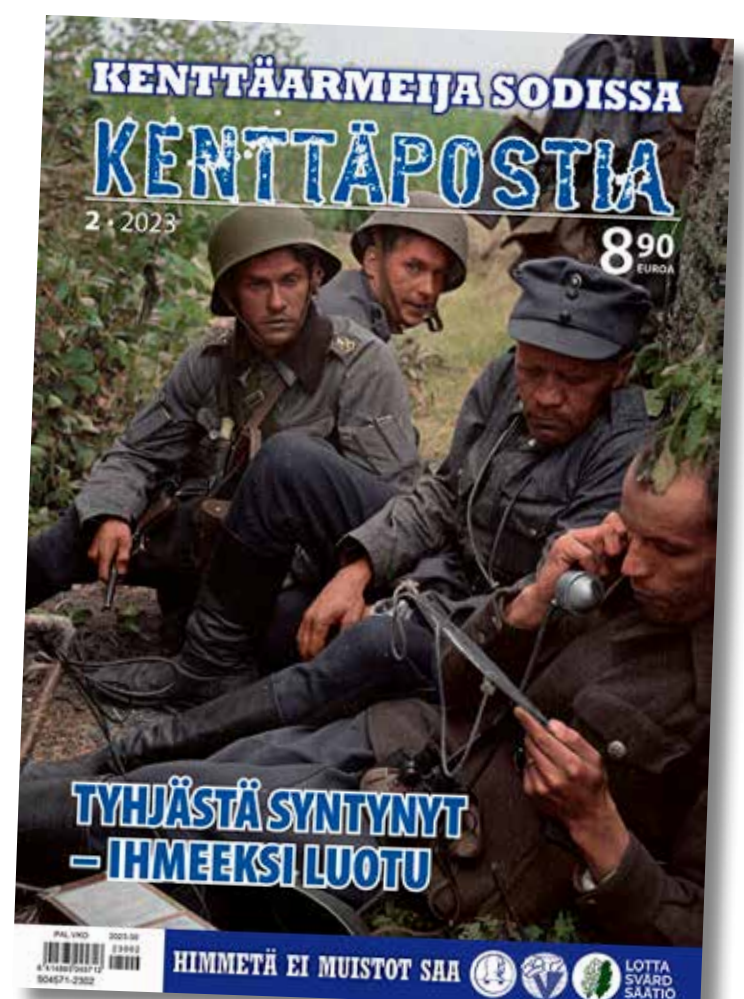
Rannikkolaivaston varusmiehet laskivat Kansallisen veteraanipäivän
pääjuhlan seppeleen Turun sankariristille.
Veteraanipäivää vietettiin kautta maan.

● Sivu 4

Kenttäarmeijan armoton sotatie

Suomen kenttäarmeija taisteli talvi-
sodassa kehnolla aseistuksella, kun
puolustusmäärärahat käytettiin toisaalle.
Talvisodan torjuntavoitot ratkaistiin ennen
muuta maataisteluina. Apua tuli
yllättävältäkin taholta - vihollismoteista

Jatkosotaan lähdettiin paremmin
varustautuneena. Kenttäarmeija eteni
aina Äänisen rannoille asti. Kesän
murskaava vihollisvoima pakotti sen
vetäytymään. Kesän 1944 rajuissa
torjuntataisteluissa tarvittiin jokaista
miestä ja jokaista maavoimien aselajia.
Uusi teemalehti kertoo tästä aiheesta.

KENTTÄPOSTIA

LOTTA
SVÄRD
SÄÄTIÖ

Julkaisijat:

Suomen Sotaveteraaniliitto
Rintamaveteraaniliitto
Tammenlehvän perinneliitto
Lotta Svärd Säätiö

Ilmestyy neljä kertaa vuodessa

Kustantaja:

Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600, 00521 Helsinki

Päätoimittaja:

Heikki Karhu
Puhelin: 044 331 4483
Toimitussihteeri:
Ariela Säkkinen
toimitus@sotaveteraaniliitto.fi

Toimitusneuvosto:

Jukka Halonen (pj)
Heikki Karhu
Markku E. Tuominen
Maili Hanski

Lehtitilaukset ja

osoitteenmuutokset:

Riina Lillfors
Puhelin: 041 315 0196
riina.lillfors@
sotaveteraaniliitto.fi
Sari Kaasalainen
Puhelin: 050 354 7650
sari.kaasalainen@
rintamaveteraaniliitto.fi

Ilmoitukset:

Isto Valkeapää
GSM 044 722 5926
isto.valkeapaa@
sotaveteraaniliitto.fi

Painopaikka:

PunaMusta

PÄÄKIRJOITUS 1.6.2023

Tukityö läpi rakennemuutosten

Veteraanien tukityötä jauhavat kahden rakennemuutoksen myllynkivet, kun sekä veteraaniliittojen että sosiaalialan kenttiä uudelleen organisoidaan saman aikaisesti. Lakeihin perustuvan erityisryhmämme hyvinvoinnista pidetään kuitenkin hyvää huolta niin pitkään kuin tarve on.

Veteraaniliittojen valtakunnallisesti merkittävä työ on saavuttamassa päätepisteensä 2024–2025 taitteessa. Rekisteröidyn yhdistyksen purkamiseen liittyvien lukuisten lakisääteiden asioiden rinnalla veteraaniliitot ovat rakentamassa Tammenlehvän Perinneliitolle sen tarvitsemaa kenttäorganisaatiota nykyisten veteraanipiirien pohjalta.

Kenttäorganisaatiota tarvitaan erityisesti tukityön saumattomaan siirtoon perinneliitolle, sillä onnistunut tukityö perustuu paljolti kunniakansalaistemme henkilökohtaiseen tuntemiseen. Puolisoihin ja varsinkin veteraanien leskiä ei tunnistettaisi ollenkaan ilman kenttämme asiantuntemusta. Kunta- tai seutukuntakohtaiset veteraaniryhdistykset ja -osastot sekä uudet perinnetoimikunnat ovatkin tukityölle aivan keskeisiä toimijoita.

Myös maakuntakohtaisten veteraanipiirien ja alueellisten perinneyhdistysten rooli tukityössä on kasvanut, sillä vuoden vaihteessa perustetut niin ikään noin maakuntakohtaiset hyvinvointialueet vastaavat alueensa vanhustyöstä veteraanityö mukaan lukien. Valtiokonttori on yhdessä veteraaniliittojen kanssa käynnistänyt hyvinvointialueiden informointikampanjan veteraanityön koukeroista, ja tämä työ jatkunee ainakin kuluvan vuoden loppuun.

Samalla veteraanipiirit ja perinneyhdistykset ovat pitäneet aktiivisesti yhteyttä alueensa kollegoihin hyvinvointialueilla, ja tulokset alkavat näkyä tiedon lisääntyessä. Informointia on kuitenkin jatkettava ja toistettava

toistamisen jälkeen, sillä hyvinvointialueet näyttävät olevan vielä pitkään murrosvaiheessa.

Sotaveteraaniliiton 2003 perustaman sosiaalineuvon javerkoston työ jatkuu alueellisissa perinneyhdistyksissä. Toiminnalle sovittiin liittojen yhteinen rahoitus, ja tukityön runkoverkosto voidaan sellaisenaan siirtää Tammenlehvän Perinneliitolle jatkamaan tukityötä.

Rintamaveteraaniasian Neuvottelukunta (RINE) on ollut tärkeä informaatiokanava asiantuntijoiden ja valtakunnan päättäjien kesken erityisesti veteraanien edunvalvonta-asioiden hoidossa. RINE:n toimikausi päättyy kuitenkin 2024 loppupuolella, ja neuvottelukunta pohtiikin toimintansa jatkoa perinnetyöaikana. Tässäkin asiassa lähtökohta on veteraanien hyvinvoinnin turvaaminen.

Veteraanien lakisääteiset kotiin vietävät tuet säilyvät lakien turvin sellaisenaan. Rakennemuutos vaikuttaa kuitenkin tukityötä tekevien liittojen rahoitukseen. Rohkaisevaa on, että niin Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA kuin juuri työnsä päättänyt Valtioneuvoston asettama perinnetyötä pohtinut työryhmä kantavat huolta veteraanitukityön hallitusta siirrosta perinneliitolle. Yhteisellä tilannekuvalla ja suunnittelulla varmistetaan liittojen tarvitsema tukityön rahoitus.

Veteraanien tukityö on veteraaniliittojen ydintehdävä, ja Tammenlehvän Perinneliitto tulee jatkamaan tätä arvokasta tehtävää. Rakennemuutoksen keskellä on esitetty huolta tukityön jäämisestä perinnetyön jalkoihin. Tuen perille saattamisen varmentaminen jokaiselle veteraanille, puolisolille ja leskelle on vaatinut vuosien ennakoivaa suunnittelua usean tahon kesken. Nyt alkaa näyttää siltä, että edellä kuvatuilla pitkäjänteisillä toimilla ollaan onnistumassa tukityön siirrossa perinneliitolle. Hetkenkään herpaantumiseen ei kahden rakennemuutoksen puristuksessa ole kuitenkaan varaa.

● *Svensk resume sidan 10*

TOIMINNANJOHTAJALTA

Sivistyksen voimalla kohti lottamaisen neuvokasta yhteiskuntaa!

Lotta Svärd -järjestöön kuuluneiden naisten elämänilo ja neuvokkuus ihailuttaa meitä täällä Lotta Svärd Säätiössä päivittäin. Viime vuonna saimme valmiiksi säätiön tulevaisuuden toiminnan suuntaaviivat, jotka vaalivat lottien perintöä tässä ajassa toimimalla. Vuodenvaihteessa voimaan tulleet uudet sääntömme mahdollistavat mm. säätiömme tarkoituksen toteuttamisen aiempaa monipuolisemmalla tavalla.

Lotta Svärd Säätiön vuositeemaksi valitsimme kuluvalle vuodelle sivistyksen. Tavoitteenamme on vahvistaa suomalaisessa yhteiskunnassa sivistystä, joka

antaa meille entistä suuremman valmiuden uudistua ja vastata yhä viheliäisempiin ongelma-
vyyhteihin.

Lottien perinnön sisäistäminen ja tunnistaminen osana yhteiskuntamme kehitystä on tärkeä osa suomalaista sivistystä. Lottien tapaan, tässä ajassa myös tie kohti turvallista yhteiskuntaa tapahtuu sivistyksen ja pehmeiden arvojen kautta.

Varautuminen ja turvallisuus ovat sivistystä tässä hetkessä. Tulevina vuosina säätiömme panostus naisten vapaaehtoisen maanpuolustuksen taloudelliseen tukemiseen laajenee huomatta-

vasti. Omassa toiminnassamme mietimme jatkuvasti: "miten lotat nyt toimisivat?" Inspiroidumme ja innostumme lottien esimerkiksi ihan joka päivä.

Vaikka Lotta Svärd -järjestö lakkautettiin lottuus jäi - myös meihin lottien lapsiin ja lastenlapsiin. Lottajärjestön alkupe-
räiset toimet ovat jalkautuneet moneen vapaaehtoisorganisaatioon. Valmiuteen ja varautumiseen liittyvää koulutusta naisille tarjoaa muun muassa Naisten Valmiusliitto ja Maanpuolustus-
koulutus ry.

Tämän lehden keskiaukeamalla saat tutustua erilliseen Lot-

ta Svärd -liitteeseen. Lotat ovat toivoneet, että aikanaan ilmestynyt Lotta Svärd -lehti voisi ilmestyä jälleen. Yhteistyömme Kenttäpostia-lehden toimituksen kanssa mahdollistaa toiveen toteuttamisen osana Kenttäpostia-lehteä. Lotta-liitteessä kerromme palveluista lotille, julkaisemme uudelleen Lotta Svärd -lehden alkuperäisartikkeleita vuosilta 1921–1944 ja kerromme lottatyön tämän päivän kuulumisia. Toivottavasti lotta-aiheet tuovat iloa Kenttäpostia-lehden lukijoille!

ANNE NURMINEN

Kirjoittaja on Lotta Svärd Säätiön toiminnanjohtaja

Luostarinvuonon 1.-5- luokan oppilaista koottu lapsikuoro herätti veteraaniperinnetyön merkityksen eloon.

Turussa rakennettiin sävelsiltaa sotavuosista nykypäivään

Kansallisen veteraanipäivän aaton konsertti herätti suuria tunteita niin lavalla kuin yleisössä.

Kansallisen veteraanipäivän tapahtumiin kuului myös veteraanipäivän aattona Turun konserttitalolla pidetty Sävelsilta-konsertti, jonka puuhanaisena toimi projektijohtaja **Tuija Saura**. Hän myös juonsi konsertin. Sävelsillan rakentaminen eri aikakausien ja sukupolvien välille on Sauralle tuttua, sillä hän on jo vuosikymmenien ajan kiertänyt Suomea ja pitänyt yllä sotavuosien musiikkiperinnettä lottapuku päällä esiintyen.

”Perinnetyöhön siirryttäessä ja perinnetoimikunta perustettaessa on meillä nykypäivän toimijoille selvää, mistä on kyse ja miten menetellä, jotta veteraanipolven työn kunnioitus säilyy. Niinkään selkeää se ei ole nuoremmille sukupolville saatikka lapsille. Erityisen huomioarvoinen on kysymys siitä, mi-

ten pienemmille lapsille voidaan tuoda tietoa isänmaamme ja itseenäisyytemme historiasta. Avainasanana tässä on musiikki ja laulut sekä niiden sanat. Musiikin, leikin ja helppojen tehtävien kautta veteraanin, evakon, kotirintaman ja lottan kaltaiset termit saadaan juurrutettua heidänkin alitajuntaansa”, Saura uskoo.

2,5-tuntisen konsertin ensimmäisellä puoliskolla nautittiin aseveli-illan henkeen sotavuosien klassikoista, joita Oktäänin vahvistetun kvartetin lisäksi esitti **Tuija Saura**. Väliin laulatettiin yleisöäkin. Säestyksestä vastasi **Heikki Varantolan** johtama Varsinais-Suomen Veteraaniperinneorkesteri. Jälkimmäisen puoliskon puolestaan oli suunnattu yleisön nuorimmille, ja sen tähtenä nähtiin Luostarivuoren

koulun oppilaista koottu kuoro opettajiensa **Tea Palmun** ja **Rami Koskisen** ohjauksessa. Lisäksi saatiin kuulla tenori **Tuomas Mustosen** ja **Elina Ukkosen** harmonikan säestyksellä tulkitsema veteraanitango ”Papan perintö”.

Lasten esittämät laulut olivat peräisin Sotaveteraaniliiton muutama vuosi sitten julkaisemasta Sotaveteraani ja minä -kirjasta. Tuija Sauran johdolla toteutettu, Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman kampuksen käsialaa oleva opetuspaketti koostuu liki 60-sivuisesta kirjasta sekä Sotaveteraaniliiton 2017 järjestämän musiikkikilpailun satoon perustavasta CD-levystä ja on maamme ensimmäinen sotaveteraaniperinnestä laadittu perusopetuksen kokonaisuus.

Tähän liittyen Varsinais-Suomen Maakuntasäätiöllä olikin asiaan liittyen iloisia uutisia: lahjoituksellaan se sponsoroi 1000 Sotaveteraani ja minä -opetuspakettia jaettavaksi Varsinais-Suomen päiväkodeille ja kouluille.

Lasten esittämänä veteraanien perinnöstä kertovat laulut nousivat koskettavuudessaan ihan uudelle

Konsertin yhteydessä lanseerattiin myös Sotaveteraani ja minä -opetuspaketin ruotsinkielinen versio.

le tasolle. Saura tunnustikin, että edellisen päivän kenraaliharjoitus oli saanut hänet liikuttumaan kyyneliin, ja että kyllä niitä nytkin silmiin nousi. Eikä niiltä suurilta tunteilta vältytty yleisössäkään: viimeistään konsertin päättäneen ”Veteraanin iltahuudon” myötä nenäliinoja kaiveltiin yhdellä jos toisellakin rivillä.

ARIELA SÄKKINEN

Yleisö oli täynnä ylpeitä vanhempia.

PS. Opetuspaketti on erinomainen hankinta kelle tahansa vanhemmalle, isovanhemmalle tai kummivanhemmalle, koska sen osallistavien tehtävien ja tietopakettien kautta sotavuosia ja veteraaniperintöä lähestytään nimenomaan lasten näkökulmasta. Sen parissa vietettyjen yhteisten hetkien myötä oppivat uutta varmasti myös vanhemmat! 10 euroa maksavan Sotaveteraani ja minä -setin voit hankkia Sotaveteraaniliiton verkkokaupasta osoitteesta www.sotaveteraanit.fi/verkkokauppa / p. 041 315 0196.

Krigsveteranen och jag -setin voit hankkia Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiiristä: vssotaveteraanit@co.inet.fi / p. 0400123134

Päivän ohjelma alkoi arkkipiispa Tapio Luoman pitämällä jumalanpalveluksella Turun tuomiokirkossa (kuva: Esko Keski-Oja)

Kansallisen Veteraanipäivän pääjuhla muistutti:

”Ei enää ikinä yksin”

Tänä vuonna jo 36. kertaa vietettävän Kansallisen Veteraanipäivän pääjuhlan teema oli ajankohtaisempi kuin koskaan.

Kansallisen Veteraanipäivän pääjuhlaa vietettiin tänä vuonna Turussa. Edellisen kerran kaupunki isännöi pääjuhlaa vuonna 2011. Juhlallisuudet eivät rajoittuneet vain Turun Messuhallissa vietettyyn kutsuvierasjuhlaan, vaan ve-

teraaniviikko näkyi Turussa koko viikon eri kaukopartioiltojen kaltaisten teemailtojen, konserttien ja Forum Marinumissa pidettyjen historiallisten esitelmien muodossa.

Veteraanipäivän tämänvuotinen motto ”Sotiemme opetukset - Tule-

vaisuutemme turvaksi” ei olisi voinut olla ajankohtaisempi. Euroopassa ja sen seurauksena Suomen turvallisuuspolitiikassa eletään aivan uudenlaista vaihetta, mistä muistuttivat myös juhlalogoissa toistuvat, **Adolf Ehrnroothin** tunnetuksi tekemät sanat ”Ei ikinä enää yksin.”

Veteraanien perinne velvoittaa

Sotainvalidien Perinnejärjestön puheenjohtajan, mediapersoonan **Lasse Lehtisen** ammattitaitoisesti juontaman pääjuhlan puheenvuoroista tunsin, kuinka henkilökohtainen meidän suomalaisten side veteraanisukupolveemme vielä monen kohdalla on. Pormestari **Minna Arve** aloitti Turun kaupungin tervehdyksensä kertomalla isoenostaan Valterista, Kannaksen veteraanista.

”Hänelle veteraanityö oli hyvin lähellä sydäntä ja hän jaksoi aina muistuttaa, että nyt on meidän nuorempien vuoro rakentaa Suomen tulevaisuutta. Tulevaisuus on aina nykyisen sukupolven lahja seuraaville. Sota-ajan sukupolvet antoivat meille

kuitenkin lahjoista kalleimman. Vapaan ja turvallisen isänmaan. Tuo veteraanien tekemä uhraus elää yhä suomalaisen yhteiskunnan arvoissa, teoissa, puheissa ja päätöksissä.”

Yksi näitä päätöksiä ohjaavista tavoitteista on se, ettei Suomi enää sotaan joutuisi, muistutti puolestaan puolustusministeri **Antti Kaikkonen**.

”Puolustusministerinä olen maata kiertäessäni usein tavannut sotiemme veteraaneja ja lottia. Heidän kanssaan käydyt keskustelut jäävät mieleen. Ne muistuttavat. Ne velvoittavat.”

”Suomessa vietämme veteraanipäivää tänäkin vuonna rauhassa, vaikka maailmalla onkin myllertänyt. Nato-jäsenyys on meille puolustuksellinen ratkaisu. Tavoitteemme on se, ettei Pohjolassa enää sotaa nähtäisi. Jäsenyys nostaa merkittävästi kynnystä sille, että kukaan uhkaisi Suomea sotilaallisesti”, Kaikkonen kertoi, jatkaen, että tapa, jolla Suomessa on tähän saakkakin huolehdittu maanpuolustuksesta on huomioitu myös maailmalla, ja että jatkossakin siitä huolehtivat ensisijaisesti suomalaiset.

Himmetä ei muistot saa

Vaikka juhlapuheissa nousi esiin myös veteraanien harvenevat rivit, valoivat ne uskoa siihen, että sitoutuminen heidän perintönsä vaalimiseen on kova.

”Nyt on meidän sukupolvemme vuoro kantaa vastuumme ja huolehtia siitä, että tulevat sukupolvet saavat kasvaa ja elää turvallisessa Suomessa. Velvollisuutemme on myös huolehtia siitä, että tekone ja uhrauksenne Suomen puolesta muistetaan. Puolustusvoimille veteraaniperinteen vaaliminen on kunniatehtävä. Veteraanisukupolven edustamat arvot oikeudenmukaisuus, velvollisuudentunto ja yhteistyö ohjaavat toimintaamme tänään ja jatkossa”, vakuutti Puolustusvoimien komentaja **Timo Kivinen** etenkin veteraanisukupolven edustajille osoittamissaan kiitoksissa.

Nykyisten polvien vapautta ei itsestään selvänä ottanut myöskään nuoren puheenvuoron juhlassa pitänyt Turun nuorisovaltuutettu **Janne Tikkanen**.

”Meidän tulevien päättäjien on turvattava perusarvojen toteutumi-

Pääjuhlan arvovieraita: Puolustusvoimien komentaja Timo Kivinen (vas.), sotaveteraani Ilmari Koppinen, Turun pormestari Minna Arve sekä puolustusministeri Antti Kaikkonen (kuva: Esko Keski-Oja)

Pääjuhlasta lähetettiin matkaan seppelipartio, joka laski seppeleen Turun Sankariristille (kuva: Esko Keski-Oja)

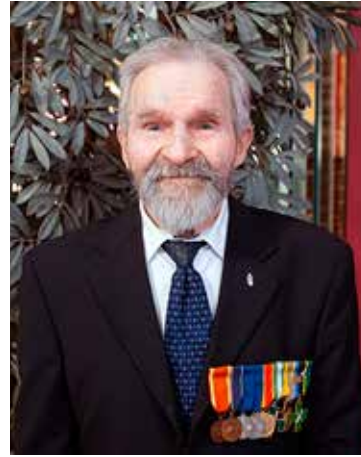
Raili Valtasen sururisti muistutti, millainen hinta maamme itsenäisyydestä on maksettu (kuva: Ariela Säkkinen)

Veteraanien tunnelmia

Kansallisen veteraanipäivän pääjuhla oli kerännyt Turun Messuhallin kutsuvierasyleisöön myös kiitettävän määrän veteraaneja. Päivä nosti pintaan paljon tunteita.

Hannes Tuovinen, 99, Nummela

Yrjö Sirkkiä, 91, Aura

nen, niin kuin sotiemme veteraanit ja lotat taistelivat Suomen perusarvojen puolesta. Nuorisovaltuus-
tomme ei olisi koskaan valittu; ei olisi koskaan kokoontunut ilman heitä, jotka taistelivat Suomen ja Suomen itsenäisyyden puolesta. En olisi tässä pitämässä tätä puhetta ilman veteraanien ja lottien perään-
antamatonta puolustusta Suomen itsenäisyydestä.”

”Olemme ikuisesti kiitollisia siitä, että veteraanit ja lotat taistelivat myös niiden puolesta, jotka ei edes ollut syntynyt sotien aikana. Kiitollisia siitä, että täällä Suomessa voimme nauttia vapaasta demokradiasta ja sen tarjoamista oikeuksista, mahdollisuuksista ja turvasta.”

Veteraaniperinnön viestikapulan vaihto näkyi arvokkaan, mutta lämpimän juhlan ohjelmassa monella tapaa. Musiikista vastasi laivaston soittokunnan säestyksellä **Hannu Lehtonen**. Edellä mainittujen lisäksi lavalla nähtiin niin Turun sotaveteraaniperinnekuoro kuin Puolalan lukion kuorot, joiden esitysten repertuaari vaihteli Finlandian syvästä sykkähdystävyydestä yllättävään, mutta sanoiltaan hyvinkin puhuttelemaan Ultra Braham.

Leskistä ja puolisoista pidettävä huolta

Veteraanipäivän puheenvuoroissa mainituksi tulivat niin veteraanit kuin lotat, mutta veteraanisukupolven tervehdyksen juhlaan

tuoneen 105-vuotiaan salolaisveteraani **Ilmari Koppisen** painokas puhe huomautti, että tässä vaiheessa kaikkien sotaveteraanien – niin sodassa vammautuneiden kuin vammautumattomien, pitäisi olla samalla viivalla etuuskien ja palveluiden suhteen.

”Kuten kaikki hyvin ymmärrätte, me veteraanit olemme poistuva joukko. Päivä päivältä rivimme harvenevat. Se on luonnon laki: sukupolvet seuraavat toisiaan ja kaikki käyvät omat taistelunsa. Meidän kohdallemme osui taisteluista raskain: isänmaamme vapauden turvaaminen. Teimme sen, mitä käskettiin.

”Monta toivetta meillä veteraaneilla ei enää ole. Valtiovalta on pitänyt meistä hyvää huolta- kiitos siitä. On kuitenkin kaksi asiaa, jotka haluan tässä tuoda julki. Me veteraanit olemme saamiimme etuihin tyytyväisiä. Ainoa toiveemme tässä suhteessa on se, että meitä jatkossa kohdeltaisiin tasavertaisina. Tämä tarkoittaa sitä, että oli meillä vammaprocentti tai ei, tulisi meidän kaikkien olla samalla viivalla.”

Lisäksi Koppinen muistutti, että kiitoksen ja kunnioituksen ansaitsee sotiemme veteraanien ohella myös toinen tärkeä ja etuuskien ja palveluiden suhteen haavoittuvaisessa asemassa oleva joukko.

”Niin tulisi olla myös meidän puolisoidemme ja leskiemme osalta. Valitettavasti heidän kohdallaan tasa-arvoinen toteutuminen etuuskien kohdalla (esim. kuntoutusoike-

us) on kovin kaukana. Tämä seikka olisi syytä saada kuntoon.”

”Pitäkää huolta Suomesta!”

Veteraani Koppinen päätti sanansa vetoomukseen maan tulevaisuuden puolesta.

”Toinen toive on teille nykyiset vastuun kantajat ja tulevaisuuden päättäjät. Tämä maa on ollut meille niin rakas, että se oli silloin keran antamiemme uhrien ja puolustamisen arvoinen. Pitäkää huolta tästä maasta hyvin, kun viimeiset meistä veteraaneista ovat poissa.”

Veteraanipäivän yleisön rintapieliä koristaneet, mm. Kaatuneitten Omaisten Liiton ja sotaorpojen yhdistyksen merkit muistuttivat, että sotavuosista maksettiin kova hinta myös kotirintamalla. Mynämäeltä saapuneen Raili Valtanen kanto juhlassa 4 lk Vapaudenristiä. Valtanen kertoi perineensä myös Sururistinä tunnetun mitalin äidiltään, jolle se oli luovutettu hänen poikansa, **Raili Valtasen** veljen kaaduttua.

”Veli kaatui sodassa 1941 Itä-Karjalassa. Hän oli niitä nuoria, ei ollut kuin kahdenkymmenen. Kyllä tämä veteraanipäivä sellaisia ajatuksia herättää, että toivottavasti ei enää koskaan sotaa.”

ARIELA SÄKKINEN

Kyllä tämä on juhlapäivä, tosissaan. Paljon tulee mieleen asioita, tulee sota-aika mieleen ja tämä Veteraanin iltahuuto. Sen sanoja kun ajattelee, niin siinä sanotaan paljon. Kuulin sen tuossa kirkossa pikkulasten ehkä alle kouluikäisten, laulamana, niin kyllä siinä liikutui.

Minä olen sitä mieltä, että meidän pitäisi paljon kertoa nuorille. Nuoriso on Suomessa nykyisin semmoista, että muistaa veteraaneja. Pitäisi muistaa vielä ne lapsenlapsetkin, että hekin muistaisivat – ihan niin kuin siinä laulussa lauletaan – ”heille kallis ol’ maa.”

Vilho Räisänen, 97, Loimaa

Tämä veteraanipäivä on meidän veteraanien juhlapäivä ja herättää vanhoja muistoja, etupäässä ja tietysti kun sitä on tapana juhlistaa joka vuosi, niin kyllähän se kuuluu tähän. Minä olin 12-vuotias kun olin lähettinä ja minulla oli Suomenlahden rannalla yksi kylä, mistä minä hälytin sen kylän, kun tuli lähtö. Sen verran äkkilähtö tuli, että oli neljä tuntia aikaa.

Olin siinä vaiheessa Suomen nuorin, joka niissä hommissa toimi. Näin jälkeen päin kun ajattelee, niin oli se kova paikka, mutta ei se silloin siltä tuntunut. Me olimme sotilaspoikia, niin meidät-
hän oikein koulutettiin sitä varten. Suomen itsenäisyydestä pidetään parhaiten huolta olemalla reilu, rehellinen suomalainen ja ottamalla huomioon kaikki tämä mitä meillä on: suomalaisuus, isänmaa.

Sakari Kettunen, 90, Raisio

No kyllähän sen tietää, millaisia tunnelmia tämä päivä tämän ikäisessä herättää. Itsekin olin etulinjan miehenä koko ajan, konepistoolimiehenä. Ja oliko kovia paikkoja... ei kannata virkkoa mitään.

Mitä minä olen seurannut, niin aika hyvinhän tuosta itsenäisyydestä tänäkin päivänä huolehditaan, ei ole mitään moittimista. Ja että mitä tulevienkin sukupolvien pitäisi sodasta muistaa? No kun seuraava tuota eduskunnan touhuakin, niin kyllä sitä olisi sielläkin vähän korjaamista.

Kun ajattelee tätä sotaa Ukrainassa, niin samanlaisia tunteitahan tämä päivä pintaan nostaa. Minäkin olen joutunut lähtemään Talvisotaa karuun: metsässä on oltu piilossa yksi viikko, ennen kuin vietiin Venäjälle sisämaahan puoleksi vuodeksi (sotavankileirille). Siitä tämä johtuu, tämä minun siviilisotainvalidius.

Suomen itsenäisyydestä huolehtimisesta... en minä sen paremmin osaa sanoa, kuin että yhteishengen on vaan oltava kova.

ARIELA SÄKKINEN

Ennen pääjuhlan alkamista Messuhallilla yleisöä viihdytti Turun veteraaniperinneorkesteri (kuva: Ariela Säkkinen)

esse elektro-kraft

HalpaHalli

JO 50 VUOTTA HYVÄÄ ARKEA.
HALPAHALLI.FI 24/7

HARTMAN
1862

Minkä te taistelitte,
sitä me suojelemme.

PERUSSUOMALAISET

MOVAX

TK TURTOLAN
KAIVIN

Viime sotiemme tutkimuksessa lähemmäs, kauemmas ja syvemmälle

Kansallisen veteraanipäivän iltana Sotien 1939–1945 Pirkanmaan Perinneyhdistys järjesti Tampereella Kalevan lukiossa kaikille avoimen luennon uusista näkökulmista viime sotiemme historiantutkimuksessa.

Luennoitsijana oli filosofian tohtori, Suomen historian dosentti **Ville Kivimäki** Tampereen yliopistosta. Kivimäki jakoi luentoaiheensa vuosikymmenten takaiseen, 2000-luvun taitteen ja nykyiseen tutkimukseen. Kivimäen mukaan sodan johdon ja poliitikkojen toiminnan kuvauksesta on siirrytty rivimiesten, kotirintaman, naisten ja lasten kokemusten ja tuntemuksien kertomiseen. Samalla kuitenkin tieto on sirpaloitunut, ja on herätty kysymään, unohutuuko sodan ja sen vaikutusten iso yhteiskunnallinen kuva.

Tutkimuksen teknologinen murros on mahdollistanut läheisyyden tarkemman esilletuomisen muun muassa sota-ajan kirjeiden kautta. Tampereen yliopiston kansanperinteen arkistossa on noin 70 000

sota-ajan kirjettä. Niistä noin 7000 on käsitelty digitaalisen lukemisen avulla. Samaa menetelmää hyödynnetään myös SA-valokuvien käytössä.

Tietokantojen visualisointi esimerkiksi karttoihin sijoitettuna pylvästilastoina muuttaa historian esittämistä. Tekninen esittäminen on havainnollistavaa, mutta se vie katsojaansa samalla kauemmaksi kokonaisuuden hahmottamisesta.

Kivimäki kertoi, että suomalais-sotilaiden kantakorttiaineisto on ainitaatuinen maailmassa. Niiden avulla luodaan noin 4000 sotilaan ”pienoisarmeija”. Jokainen kantakortti kertoo kohteestaan noin sata muuttujaa. Syöttämällä näitä tietokantoihin päästään historiantutkimuksessa aiempaa syvemmälle.

Luennon yhteenvedossaan Kivimäki painotti, että kiinnostavia ja innostavia tutkimuksen kohteita on tarjolla paljon. Tutkittavaa on edelleen niin inhimillisen toiminnan ja kokemusten kertomisessa, kuin sodan laajemman kokonaisuuden kuvaamisessa.

Yleisössä oli paljon lukiolaisia. Keskustelussa tulikin esille, miten kertoa sodistamme nuorille. Esille tuli ajankohtaisten kansainvälisten tilanteiden vaikutus historiantutkimukseen. Vastauksissa Kivimäki nosti tutkimustarpeeksi myös vertailun muiden maiden sotahistoriantutkimuksen kanssa. Veteraanipäivän kunniaksi sopi hyvin loppupäätelmä Suomen eroavuudesta lähes kaikkiin muihin Euroopan maihin nähden: toisessa maailmansodassa Suomea ei miehitetty.

TEKSTI: JOUNI KOSKELA

Sotien 1939–1945 Pirkanmaan Perinneyhdistys ry:n puheenjohtaja

Illan luennoitsija Ville Kivimäki palkittiin vuonna 2013 Tieto-Finlandialla. (kuva: Raimo Ojala).

Steripolar

Suurteos kesän 1944 torjuntataisteluista

Kenttäpostia -lehden toimitusneuvoston puheenjohtaja, tietokirjailija ja toimittaja **Jukka Halonen** on saanut valmiiksi suururakkansa. Hänen tietoteoksensa kesästä 1944 on juuri tullut myyntiin.

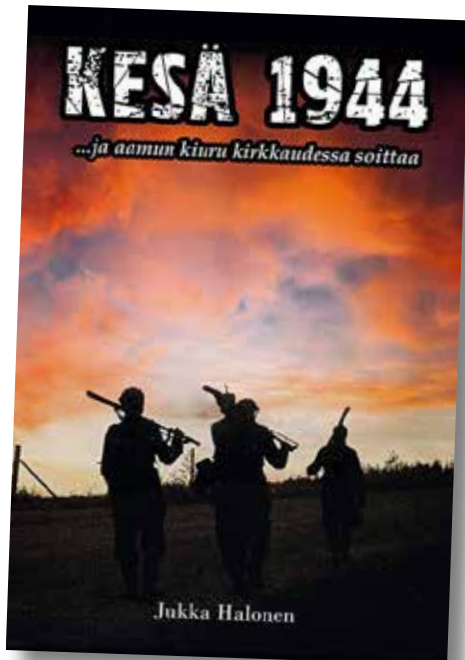
Jukka Halonen on kirjoittanut viimeiset kymmenen vuotta melkein pä pelkästään sotahistoriasta. Kenttäpostin lisäksi hän on tullut lukijoille tutuksi vaikkapa Iltalehden tai Apu-lehden sivuilta.

”Voi sanoa, että kiinnostukseni sotavuosia kohtaan alkoi jo pikkupoikana Oulun sankarihautausmaalla. Isovanhempani käyttivät minua ’poikain’ haudoilla. Pappani kaksi veljeä oli kaatunut jatkosodassa. Ukkini puolestaan piti ratsuväen perinteitä kunniasa”, Halonen kertoo.

Vuonna 2014 Halonen kirjoitti Iltalehteen päivittäissarjan kesän 1944 tapahtumista – olihan tuolloin tullut kuluneeksi 70 vuotta noista tapahtumista.

”Tuo sarja on pohjana tälle kirjalle, mutta vain alusta. Sarjaan ei aikanaan saatu karttoja selventämään tarinoita. Lisäksi tila vaihteli sivusta aukeamaan uutistilanteen eikä sotatapahtumien mukaan. Ja se seitsemäs päivä jäi aina pois, kun lehti ei ilmesty sunnuntaisin. Päätin, että joskus teen tämän kirjaksi asti.”

”Olen hyvin iloinen, että vihdoon on valmista. Tosin kirja päättyy heinäkuun puolivä-

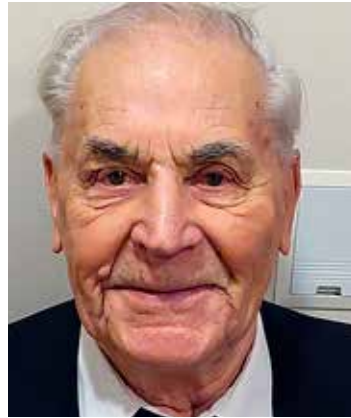

liin. Kamppailen itseni kanssa, teenkö jatkoksi vielä toisenkin osan rauhan tuloon saakka. Katsotaan nyt myös, millaisen vastaanoton kirja saa”, Halonen sanoo.

HEIKKI KARHU

SYNTYMÄPÄIVÄT

Niilo Vunneli 100 vuotta

Jatkosodan veteraani **Niilo Vunneli** täytti Outokummussa 3.5.2023 100 vuotta. Juhlapäivää vietettiin lukuisten sukulaisten ja ystävien seurassa.

Niilo syntyi 11-lapsiseen perheeseen Laatokan Karjalassa Impilahdella. Lapsista kaksi kuoli jo alle vuoden ikäisenä. Koti sijaitsi 50 kilometrin päässä rajasta ja Niilon ollessa 16-vuotias syttyi Talvisota, jolloin perhe joutui muuttamaan sodan jaloista määränpäänä Liperi. Impilahdelle palattiin Talvisodan jälkeen, mutta jatkosodan alettua perhe joutui muuttamaan uudelleen ja päätyi monien mutkien kautta Outokumpuun v. 1947.

Niilo toimi jo Talvisodan aikaan 16-vuotiaana vartiointitehtävissä Liperissä sekä ennen varusmiespalvelusta Jatkosodassa vankileirin vartijana. Varsinaisen varusmiespalveluksen Niilo aloitti tammikuussa 1942 Kuopiossa. Rintamalle Karjalan kan-

nakselle siirryttiin elokuussa 1942, ensin Terijoelle ja sen jälkeen eturintamalle Jalakaväkirykmentti 46:een, minkä riveissä tie vei mm. Kuokkalaan, Lempaalaan ja Lumisuolle.

Heinäkuussa 1944 Niilo sairastui vakavaan, sairaalahoitoa vaatineeseen keuhkotautiin. Reserviin Niilo siirrettiin joulukuussa 1944, jolloin palvelusaikaa oli kestänyt yli kolme vuotta ja neljä kuukautta.

Sodan jälkeen Niilo teki elämäntyönsä metsäalan asiantuntijana puutavaran hankintatehtävissä Pohjois-Karjalan alueella, ensin Mäntytuotteella ja sittemmin Tehdaspuulla, josta hän jäi eläkkeelle. Niilo avioitui Eila-puolisonsa kanssa 1955 ja sai tämän kanssa kaksi lasta. Lapsenlapsia on viisi ja lapsenlapsenlapsia yhdeksän. Leskeksi Niilo jäi 2014.

Outokummun mieskuorossa Niilo lauloi li 50 vuotta. Myös hiihto, suunnistus ja metsätaitokilpailut ovat olleet mieluisia harrastuksia, joissa päiväsankari on kerännyt kymmenittäin mitaleja niin SM- kuin piiritasolla. Lisäksi Niilo on toiminut vuosikymmeniä aktiivisesti paikallisessa sotaveteraanitoiminnassa.

Niilon pitkän iän salaisuus on hyvässä fyysisessä kunnossa ja monipuolisissa harrastuksissa vielä varttuneemmalla iällä. Nyt kun vauhti metsissä on hiljentynyt, on mieluisia harrastuksia myös penkkiurheilu ja kirjoittaminen.

JUHA VUNNELI

Helli Kolari 100 vuotta

me tipassa hän ehti vielä pelastamaan heidän asunnoltaan mukaan sisarensa, joka olisi muutoin jäänyt vihollisen kynsiin.

Hengenvaaraan Helli joutui vetäytyessään muun sotaväen kanssa Elisenvaaran risteysasemalle. Junaliikenne oli ruuhkautunut ja aseman seutu joutui raskaiden pommitusten kohteeksi 20. 6. 1944. Pommituksen kohteeksi joutui samalla myös siviilien evakkojuna ja runsaasti pakenevaa siviiliväestöä menehtyi. Helli pelastautui hakeutumalla junan alle pommitusten ajaksi ja säilyi vahingoittumattomana tästä sodan eniten siviiliuhreja vaatineesta pommituksesta.

Tuleva puoliso oli löytynyt ja kihloihin oli menty jo Viipurissa oleskelun aikana. Avioliitto **Paavo Kolarin** kanssa solmittiin heti sodan jälkeen, minkä jälkeen pariskunta asettui Viitasaaren Vuorilahdelle harjoittamaan maataloutta Tarvaalan sukutilalla. Lapsia perheeseen syntyi kolme, joista nuorin jatkaa tänään sukutilaa. Lapsenlapsia on 10 ja lapsenlapsenlapsiakin jo seitsemän.

Leskeksi Helli jäi 2014, minkä jälkeen muutti Viitasaarelle. Siellä hän asui omissa asunnossaan viime vuoteen saakka, kunnes siirtyi Haapahovin hoiviin.

HEIKKI KOLARI
poika

Kenraali Kivinen palkittiin Veteraanivastuun ansioristillä

Puolustusvoimain komentaja, kenraali Timo Kiviselle luovutettiin 15.5.2023 Veteraanivastuu ry:n Kultainen ansioristi soljen kera. Kuvassa vasemmalta: toiminnanjohtaja Nina Harjulehto Kaatuneitten Omaisten Liitto, toiminnanjohtaja Heikki Karhu Rintamaveteraaniliitto, toiminnanjohtaja Sakari Martimo Suomen Sotaveteraaniliitto, kenraali Timo Kivinen, puheenjohtaja Matti Niemi Veteraanivastuu ry, pääsihteeri Seppo Savolainen Sotainvalidien Veljesliitto ja varainhankinnan päällikkö Pia Mikkonen Veteraanivastuu ry

Jatkosodan aikana Viipurissa lottana työskennellyt **Helli Kolari** vietti 100-vuotisjuhliaan 3.4.2023 Esperin hoivakodissa Viitasaaren Haapahovissa.

Lapsuutensa ja nuoruutensa Helli vietti Viipurin maalauskunnassa, Samolan kylässä. Lapsia oli runsaasti ja perheellä oli pieni tila, jolla elanto oli tiukassa. Pienestä pitäen kaikki tottuivat käymään kodin ulkopuolella töissä. Talvisodan alettua perhe siirtyi evakkoon Keski-Suomen Korpilahteen, Putkilahden kyläkoululle. Väli rauhan aikana perhe palasi takaisin ja poltetun talon tilalle rakennettiin uusi koti vanhan pihapiiriin.

Jatkosodan aikana Helli asui sisartensa kanssa Saunalahdessa ja palveli maataan lottana varusvarastolla vaatetarvikkeiden huolto- ja korjaustehtävissä. Kesäkuussa 1944 tuli kiire lähdön kanssa, kun vihollinen oli jo Viipurissa ja Helli joutui pakenemaan. Vi-

Kaarle Sulamaa 1968–2023

Valtiotieteen tohtori, filosofian maisteri **Kaarle Sulamaa** kuoli 9.3.2023 Helsingissä. Hän oli syntynyt Hämeenlinnassa 24.4.1968. Sulamaa oli juuriltaan pälkän-eläinen ja hän vietti aina paljon aikaa Pälkäneellä.

Tietokirjailija Sulamaa kirjoitti kymmeniä kuntien, yritysten ja järjestöjen historia-kirjoja. Sotahistoriaan ja veteraanityöhön liittyivät mm. Suomen Sotaveteraaniliiton 50-vuotisjuhlakirja, Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön historia ja Helsingin seudun sotaveteraanipiirin historia.

Sotaveteraaniliiton juhlakirjan kokoamistyö lähti liikkeelle 2004. Aineistoa oli tarjolla riittävästi, Sulamaan mielestä joskus liikaakin. Pelkästään Kansallisarkistossa on noin 200 kansiollista liiton asiakirjoja. Myös sotaveteraaniliiton ja Naisjärjestön arkistoissa on runsaasti mielenkiintoisia pöytäkirjoja, asiakirjoja ja muuta lähdeaineistoa.

Sulamaa perehtyi niihin koulutetun tutkijan osaamisella ja tarmokkuudella. Kaarlen mielestä aineisto on niin laaja ja monipuolinen, että siitä voisi samantien kirjoittaa useampiakin kirjoja.

”Veteraania ei jätetä” - teos julkaistiin 2007 Se on toiminut jo yli vuosikymmenen liittomme arvokkaana lähde- ja lähdeteoksena.

Tutustuin Kaarleen liiton historiatoimikunnassa ja kirjoihin liittyvissä kokouksissa. Hän perehtyi syvällisesti ja laaja-alaisesti sotaveteraanien ja koko sotasukupolven historiaan. Aikaa ja voimiaan säästämättä hän tutki liiton aineistot ja haastatteli suuren joukon veteraanivaikuttajia. Hän saavutti nopeasti vankkumattoman luottamuksen liiton johdon ja yhteistyökumppaneiden piirissä.

Tohtori Kaarle Sulamaan työ tutkijana ja kirjailijana päättyi liian varhain. Paljon jäi vielä tutkimatta. Sotaveteraaniliitto ottaa osaa Kaarlen läheisten suruun.

ERKKI HEIKKINEN

Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja

Olavi Rousu 1920–2023

Maunu **Olavi Rousu**, kahden sodan veteraani ja sotainvalidi, nukkui pois 102-vuotiaana Torniossa Saarenvireen veteraanikodissa 19.2.2023. Hän syntyi **Edla** ja **Mauno Rousun** perheeseen 28.11.1920 Karungissa, missä vietti lapsuuden ja nuoruuden auttaen maanviljelystöissä ja kalastellen Tornionjoella.

Kansakoulun jälkeen Olavi kävi kansanopiston Torniossa. Autokoulu hoitui sukulaismiehen koulutuksella. Erikoisluvalla hän sai 17-vuotiaana kuorma-auton ajokortin, sillä paikallinen poliisi tarvitsi kuskin.

Talvisotaan tuli kutsu 18-vuotiaana autonkuljettajaksi. Väli rauhan aikana Olavi suoritti varusmiespalveluksen, jolloin myös kuljettajana haki Liinahamarista auton osia. Ne koottiin Rovaniemellä autoiksi. Muistissa pysyivät Kaunispään jyrkät maantiet, joilla oli liukkailla talvikeleillä vaikeaa kuorma-autolla.

Jatkosodassa Olavi otti osaa sotatoimiin Sallan rintamalla. Sodan alkutaipaleella hän jäi sotavangiksi, mistä selvisi traagisesti vartijan surmalla ja pakenemalla. Hän haavoitui 4.8.1944 Leppävaarassa luodista vasempaan kyynärvarteeseen. Hänelle myönnettiin 2 luokan Vapaudenmitali. Kotiutus oli 18.11.1944 Kemissä.

Sodan jälkeen Olavi Rousu työskenteli auton- ja kaivinkoneen kuljettajana eri puolilla Lappia ja Pohjois-Ruotsia. Hän avioitui Maija Lomakan kanssa 1946. Perheeseen syntyi neljä tyttöä ja poika. Presidentti Sauli Niinistö myönsi hänelle 27.4.2019 Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1 lk mitalin.

Maija-äidin kuoltua 2019 isä-Olavi jäi tyttärensä kanssa asumaan kotitalalleen. Kunnon heikentyessä keuhkokuumeeseen vuoksi tuli lähtö sairaalaan ja sieltä suoraan Saarenvireeseen, jossa hän eleli hyvässä hoidossa kuolemaansa asti. Rakasta isää jäivät kaipaamaan lapset, lastenlapset ja muut sukulaiset.

ANNA-LIISA OLLI

tytär

Auno Kajander 1923–2023

Rintamaveteraaniliiton kunniajäsen, Turun seudun rintamaveteraanien viimeinen puheenjohtaja **Auno Kajander** kuoli 16.3.2023 Turussa 99-vuotiaana. Osaston kaksi kanatusjäsentä ja liiton edustaja kunnioittivat häntä seppelleen laskulla ja Veteraanin iltahuuto -laululla.

Auno syntyi Kuusjoella 26.4.1923. Auno kutsuttiin 18-vuotiaana Riihimäen koulutuskeskukseen, sieltä hänen sotapolkunsa vei Aunuksen täydennyskeskuksen kautta Syvärin sillanpääasemalle. Sodasta hän ei jälkepäin puhunut, kysyttäessä kertoi lähinnä onnekkaita sattumuksista.

Sodan jälkeen Auno liittyi Suomen Demokraattisen Nuorisoliiton SNDL:n, Suomen Kansan Demokraattisen Liiton sekä Suomen kommunistisen puolueen Kuusjoen osastoihin. Hän kävi Sirola-opiston ja muutti 1952 Turkuun ensimmäisen vaimonsa kanssa.

Pääosan työurastaan hän toimi Osuusliike Tarmolan leipomon pakkaamon työnjohtajana. Auno oli pidetty esimies ja edusti työtovereitaan Elintarvikeliitossa ja oli myöhemmin Leipomoalan teknillisten osaston perustajajäsen ja puheenjohtaja. Järjestötoiminta ja työväen etujen ajaminen olivat lähellä Aunon sydäntä, ja hän vaikutti pitkään useissa kunnallisissa ja alueellisissa luottamustehtävissä. Vuodesta 1995 hän oli Turun Seudun Rintamaveteraanien johtokunnassa ja 2011–2021 osaston puheenjohtajana. Hän toimi myös Rintamaveteraaniliiton Varsinais-Suomen piirin varapuheenjohtajana. Piirin edustajana hän osallistui 2017 Linnan juhliin.

Perhe ja suku olivat hänelle tärkeitä. Jäätyään leskeksi ja yksinhuoltajaksi Auno avioitui uudestaan ja sai toisen tyttären. Hän oli vahvasti läsnä omaistensa elämässä, jaksosi ohjata ja opastaa. Loppuun saakka hän seurasi tarkoin niin kotimaan kuin ulkomaan tapahtumia, pysyen myös fyysisesti aktiivisena. Aunon tunteneet muistavat hänet luotettavana, hyväntahtoisena ja toisia kunnioittavana.

Aunolle on myönnetty SDNL:n kultainen ansiomerkki, Teknillisten toimihenkilöiden kultainen ansiomerkki, Rintamaveteraanien kultainen ansiomerkki, Kelan pronssin ansiomerkki, Rintamaveteraanien kunniamerkki, SVR I lk:n merkki kultaristein.

RITVA KAJANDER

tytär

Osman Abdirahim 1921–2023

Espoossa 17.4.2023 kuollut Jatkosodan veteraani **Osman Abdirahim** eli pitkän ja taapahtumarikkaan elämän. Hän oli yksi 1939–1945 – sodissamme taistelleista 177 Suomen tataariyhteisön jäsenestä. Abdirahimin perheestä oli rintamalla kuusi. Tataareista kaatui 10, yksi heistä oli Abdirahimin pikkuveli.

Talvisodan ajan hän palveli suojeluskunnassa. Kutsu armeijaan saapui 25.05.1940. Kallion kansakoululta heidät vietiin tavara-asemalle, mistä alkoi matka kohti Vironlahtea. Vanha raja ylitettiin Porajärvellä.

Abdirahim palveli Punamustarykmenttinä tunnetun Jalkaväkirykmentti 4:n II pataljoonassa erilaisissa lähettitehtävissä ja haavoitui Suurperolla 23.08.1941 saatuaan kranaatista olkavarteensa. Onnea oli matkassa mukana.

”Kranaattien sirpaleet repivät teltan ihan riekaleiksi. Jos olisin kerennyt telttaan, oli-

sin ollut ihan reikiä täynnä. Minulla oli onnea. Pojat kertoivat myöhemmin, että siinä minun edessä oli yksi poika montussa. Sillä oli kypärä päässä, mutta se oli vähän montun yläpuolella ja kranaatti vei sen päältä. Sillä oli huonompi tuuri”, hän kertoi myöhemmin.

Rintamalle hän palasi vain kahden viikon toipumisen jälkeen. Kaikkiaan sodassa kului 4 vuotta, 2 kuukautta ja 10 päivää.

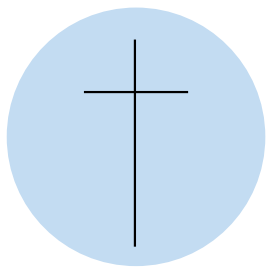
Sodan jälkeen Abdirahim avioitui ja perusti perheen. Terijokelaistaustainen vaimo löytyi kuoroharrastuksen parista. Työuransa hän teki perheensä kangaskaupan palveluksessa. Hän oli Punamustarykmentin perinneyhdistyksen johtokunnan jäsen ja Suomen Islamseurakunnan kunniajäsen. Virkeä veteraani asui omatoimisesti kodissaan Espoossa, omalla autollaan liikkuen vielä yli 100-vuotiaaksi. Hän oli aktiivisesti mukana Espoon Sotaveteraanien toiminnassa.

Urheilu oli aina osa Abdirahimin elämää, minkä ilon hän halusi välittää myös uusille polville. Hän toimikin vapaa-ajallaan hän lasten ja nuorten liikunnanohjaajana ja oli urheiluseura- Yolduzin (”Tähti”) perustaja ja kunniapuheenjohtaja. Aktiivisen tenniksenpeluun lisäksi hän harrasti myös muuta liikuntaa, kuten pyöräilyä ja kotivoimistelua.

HANNU VIITANEN

Espoon Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja

Suunnittelutoimisto Plaanari Oy Jämsä	Kaivinkoneyhtymä Hokkanen & Hokkanen Kaarina	Osuuskunta Kainuun Kanerva Kajaani
Metallikoneistamo E.Moilanen Ky Kajaani	Ourex Oy Kangasala	Kuljetuspalvelu Vatiala Oy Kangasala
Esko Vesanen Oy Kangasala	Maanrakennus Mikko Sallinen Oy Kangasala	Sähköinsinööritoimisto Seppo Räsänen Oy Karkkila
Bruna Byrån Ab Kauniainen	POHJASET OY Keminmaa	Kemiön Puhelinosakeyhtiö
Tilitoimisto Ordent Oy Kerava	Kuljetusliike E.Kärkkäinen Ky Kiuruvesi	Kokkolan Pikahitsaus Oy
Kotekman Oy Kotka	Koneurakointi Hermunen Oy Kouvola	Kymen Metallipalvelu Oy Kouvola
Rakennuspalvelu Heikki Hiltunen Oy Kuopio, -sillanrakennustyöt-	KL-Agri Oy Kurikka	www.karirakenne.fi
Weststar Oy Lahti	Ipa-Pesu Oy Lahti	Tilitoimisto Talouspro Oy Lahti, Sysmä
Asianajotoimisto Lehti Oy Lahti, aalehti.fi	Järviseudun Sanomat Järviseutu Seura www.jarviseudunsanomat.fi	PURADO OY Joutseno
Kuljetus Pentti Ahola Ky Ylämaa	Konetyö Hilska Oy Lappeenranta	Kartiopuu Oy Lappeenranta
LAPPEENRANNAN KULJETUSOSAKEYHTIÖ	Asianajotoimisto Heikki Oikkonen Oy Lappeenranta	Mapromec Oy Ab Mustasaari
Kalliokaivo Oy Mynämäki	Temen-Rak Oy Mäntsälä	T:mi Jimmy Granqvist -rakennustöitä-, Nauvo
Minikonevuoraus J.Vänttinen Oy Nokia	Moto Pro Oy Nurmijärvi	Hammarin Sähkö Oy Oulu

Usko voimanlähteenä

Pienen tuvan ikkunassa / istuu äiti harmaapä. / Katse on niin kaihonhella, / kädellänsä ryppyisellä / hiljaa silittää / kirjekuorta, johon piirtyy sana / "Kenttäpostia". / Huokaa silmät kosteana, / niin kuin kaiken aavistain." Lottana toimineen Viena Korhosen runo Puhelinsanoma sisältyi sodan aikana julkaistuun antologiaan Täältä jostakin. Suomen kenttäarmeijan runoja. Runossa kuvataan tilanne, joka sotavuosina koettiin tuhansissa kodeissa. Saatiin viesti, jota pelättiin. Silmät kostuivat läheisen menetyksen tähden.

Kaatuneitten muistopäivänä maamme sankarihaudoilla muistettiin jälleen sodan raskaita uhreja. Sotaorvot muistivat isäänsä, jonka kaatuminen jätti elinikäisen kaipauksen. Veteraanit muistivat aseveljiä, joiden matka katkesi kesken vahvimpien elinvuosien. Vieläkin silmät kostuivat kipeiden muistojen noustessa pintaan.

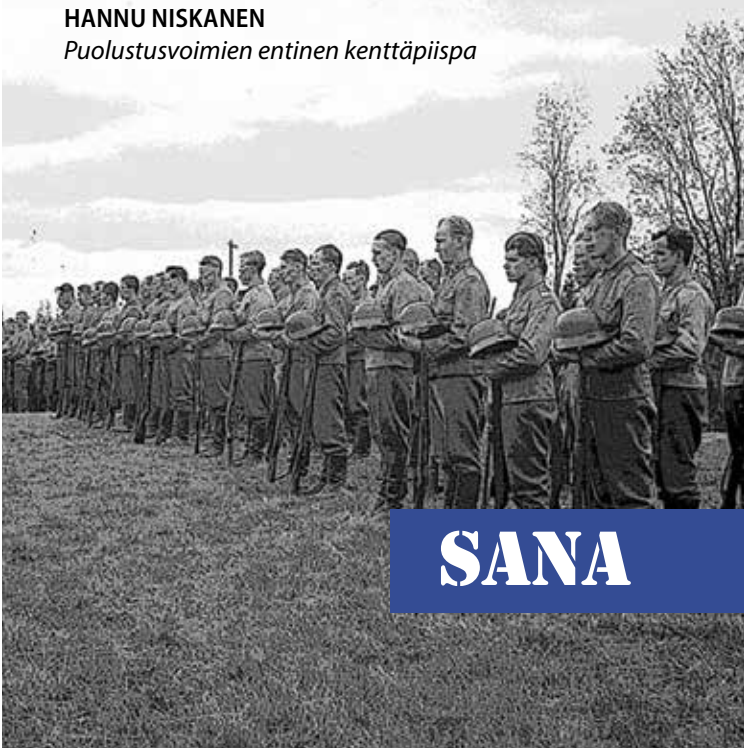
Kun ajattelee sotavuosien menetyksiä, on vaikea käsittää, miten kansamme selviytyi. Keskeinen voimanlähde oli kristillisen uskon perintö. Sukupolvesta toiseen, vainojen, kulkutautien ja nälänhätien aikana se oli antanut lohdutusta ja toivoa. Siihen perintöön sodissamme taistelleet olivat kasvaneet kodissa, kansakoulussa ja rippikoulussa. On sanottu, että teräsmyrskyssä kaikki rukoilivat, jos ei muuten, niin panemalla kädet ristiin manttelin liepeen alla. Jumalan armo Kristuksessa antoi voimaa selvitä vaikeissa paikoissa. Tämä ei saa unohtua, kun kehitetään sotasukupolvien perinnetyötä.

1960-luvulla arvioitiin, että hyvinvointivaltio korvaa uuden vuosituhannen alkuun mennessä uskonnon ihmisten turvallisuuden lähteenä. Kaikkein ei sentään yhteiskuntaan pysty. Viime aikoinakin olemme saaneet vahvoja muistutuksia elämän epävarmuudesta. Pandemia on tuonut surun moneen kotiin. Ukrainan sota on lisännyt turvattomuuden tunnetta. Jokaisella ihmisellä on pelkoja ja huolenaiheita. Hyvinvoinnin keskelläkin silmät kostuvat. Syvimpiin kysymyksiimme ei suurinkaan inhimillinen viisaus kykene vastaamaan.

Keskikesän juhlan teksti kertoo mistä vastauksia voi löytää: "Ihminen on kuin ruoho, ihmisen kauneus kuin kedon kukka! Ruoho kuivuu, kukka lakastuu, kun Herran henkäys koskettaa sitä. Niin! Ruohoa ovat ihmiset. Ruoho kuivuu, kukka lakastuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iäti." (Jes 40:6-8)

HANNU NISKANEN

Puolustusvoimien entinen kenttäpiispa

LEDARE

Stödarbete genom två strukturomvandlingar

Två olika strukturomvandlingar präglar stödarbetet. Veteranförbunden och den sociala sektorn förnyas samtidigt. Värmån för de på laglig bas verkande specialgrupperna upprätthålls emellertid så länge behov föreligger.

Veteranförbundens riksomfattande insatser når slutskedet kring årsskiftet 2024-2025.

Vid sidan om ett flertal lagenliga åtgärder i samband med upplösandet av en registrerad förening håller veteranförbunden på att bygga upp en fältorganisation kring Traditionsförbundet Eklövet. Detta sker utgående från de befintliga veteran-distrikten.

Fältorganisationen behövs speciellt för att smidigt överföra stödfunktionerna till traditionsförbundet. Detta emedan ett framgångsrikt stödarbete förutsätter personlig kännedom om våra hedersmedborgare. Fruarna och speciellt veteranernas änkor skulle inte nås utan fältets sakkunskaper. Därmed får också de kommunala eller nejdsvisa veteranföreningarna och -avdelningarna samt de nya tradi-

tionsföreningarna alldeles centrala funktioner.

Också de landskapsvisa distrikten och regionala traditionsföreningarna har fått ökad betydelse för stödarbetet när likaså landskapsvisa välfärdsområden ansvarar för äldreomsorgen – veteranarbetet inberäknat. Statskontoret har i samråd med veteranförbunden inlett en informationskampanj gentemot välfärdsområdena gällande veteranarbets utmaningar, och det arbetet fortsätter åtminstone till detta års slut.

Samtidigt som veterandistriktet och traditionsföreningarna hållit aktiv kontakt med välfärdsområdens aktörer börjar också en ökad medvetenhet märkas. Informationen måste dock fortsätta och upprepas eftersom välfärdsområdena fortfarande befinner sig i ett initialskede.

Det nät av socialrådgivare som krigsveteranförbundet upprättade 2003 fortsätter inom ramen för de regionala traditionsföreningarna. För den verksamheten avtalade förbunden om gemensam finansiering och stommen för stödarbetet

kan som sådan överförs till Traditionsförbundet Eklövet.

Frontveteranärenas delegation (RINE) har utgjort en viktig informationskanal mellan veteranorganen och de nationella beslutsorganen, särskilt i ärenden gällande bevakningen av veteranernas förmåner. RINEs mandatperiod upphör emellertid i slutet av 2024 och delegationen överväger nu hur arbetet fortsätter in i traditionstiden. Också i detta ärende är tryggheten av veteranernas välbefinnande utgångspunkt.

De lagstadgade stöden till veteranernas hem fortsätter som sådana. Strukturomvandlingen påverkar dock finansieringen av förbundens stödarbete. Det är hoppigivande att såväl Social- och hälsovårdsorganisationernas stödcentral STEA som den av regeringen tillsatta arbetsgruppen för traditionarbetet bär ansvar för en behärskad överföring av stödarbetet till traditionsförbundet. Med samverkan i planering och syn säkras finansieringen av stödarbetet. Stödarbetet för veteranerna är förbundens centrala uppgift och Traditionsförbundet Eklövet kommer att axla denna uppgift.

**SVENSK ÖVERSÄTTNING
BERTEL WIDJESKOG**

FRÅN VERKSAMHETSLEDAREN

Med bildningens kraft mot ett Lotta-rådigt samhälle

Den livsglädje och rådighet Lotta Svärd-medlemmarna uppvissat genom åren gläder oss dagligen här i stiftelsen. Senaste år drogs riktlinjerna för Lotta Svärd-stiftelsens framtida verksamhet. Syftet är att värna om Lotta-traditionerna i den dagliga verksamheten. Våra nya stadgar som antogs vid årsskiftet möjliggör en verksamhet i tiden, mer mångsidig än tidigare.

Som tema för det kommande året valdes bildning. Syftet är att stärka bildningen i samhället så att vi får vidare möjligheter att möta nya och svårare utmaningar. Det är viktigt att förankra Lotta-traditionerna i samhället och samhällsutvecklingen. På lottornas vis skall framtiden mötas med bildning och mjuka värden.

Beredskap och trygghet är bildningens mål också idag. Stiftelsens insatser de kommande åren tar sikte på att märkbart stöda det frivilliga arbete kvinnorna gör för landsförsvaret. I vår egen verksamhet ställer vi dagligen frågan "hur skulle lottorna göra idag?" Vi inspireras och uppmuntras dagligen av lottornas gärningar. Fast Lotta Svärd-rörelsen upphörde förblev Lotta-andan – också för oss och våra barn och barnbarn. Lottarörelsens ur-

sprungliga strävanden har nu också fått fotfäste i många frivilliga organisationer. Bland andra Kvinnornas beredskapsförbund och Landsförsvarsutbildningen ger fortsatt skolning. Jag delger egna erfarenheter från Kvinnornas beredskapsförbunds kurs på annan plats i denna tidning.

På denna tidnings mittuppslag får du en särskild Lotta Svärd-bilaga. Lottorna har önskat att den tidigare Lotta Svärd-tidningen åter skulle utkomma. Vårt samarbete med redaktionen för Fältposten möjliggör att denna önska uppfylls. I bilagan berättar vi om våra tjänster för lottorna, vi återpublicerar artiklar från Lotta Svärd-tidningar 1921-1944, samtidigt som vi redogör för dagens Lotta-verksamhet. Vi hoppas att Lotta-temat uppskattas av Fältpostens läsare!

Ändå är det fortfarande viktigt för stiftelsen att förbättra livskvaliteten för lottorna och smålottorna. Detta genom rehabilitering och stöd i olika former. Med beaktande av lottornas åldersstruktur fortsätter utvecklingen av stiftelsens stöd- och verksamhetsmodeller. Med dessa åtgärder hoppas vi att våra tjänster uppskattas av lottorna. Vi påskyndar tillgången på tjäns-

ter och våra kontakter med hedersmedborgarna förbättras. Största delen av lottorna erhåller år 2023 rehabilitering utan särskild ansökan. I denna tidning redogörs närmare för de tjänster lottorna och smålottorna erhåller.

Lottorna var bildningens förespråkare. I rörelsen betonades fostran i lottorand genom smålottornas verksamhet. Lottorna gav därmed välgång för oss i vårt arbete att stöda ungdomarna i dag med sikte på samhällsansvar. I stiftelsens arbete får denna sträva en allt viktigare roll. Årets Lotta 2023 Alli Korva utgör ett gott exempel på bildning och på det viktiga arbetet lottorna gör för kommande släktled. Hennes livsverk som lärare och som aktiv i medborgarrörelser utgör viktig förebild för oss yngre och vittnar om lottarörelsens motto: Lotta-andan är i vårt hjärta om vi bara beslutar oss att verka som lottorna.

ANNE NURMINEN
*Verksamhetsledare,
Lotta Svärd-stiftelsen*

**SVENSK ÖVERSÄTTNING
BERTEL WIDJESKOG**

Sankarivainajat siunataan arvonsa mukaisesti

Sotiemme sankareita löytyy yhä etsinnöissä. Pertti Suominen Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksestä kertoo, minkälainen prosessi on, kun löytyneet siunataan Suomen multiin.

Viime vuonna Suomeen tuotiin 32 Venäjältä löytyneen sankarivainajan jäänteet. Suomen sodissa 1939–1945 menehtyneitä löytyy vuosittain yhä parikymmentä eri puolelta Karjalan kannasta ja Laatokan Karjalaa.

”Vuonna 1992 solmittiin Suomen ja Venäjän välinen sopimus, joka mahdollisti sotavainajien etsinnät. Nyt omat etsijämme eivät ole käyneet Venäjällä etsimässä kolmeen vuoteen. Aluksi korona esti, sitten etsijöiden turvallisuus. Silti yhteydet ovat olemassa. Olemme päässeet tekemään matkoja, mutta ei varsinaisia etsintöjä. Venäjän ja Ukrainan sota ei ole onneksi vaikuttanut juuri siihen, ja yhteistyö venäläisten kanssa toimii kaikesta huolimatta”, iloitsee rajantakaisia etsintöjä Suomesta koordinoivan Sotavainajien muiston vaalimisyhdistyksen puheenjohtaja **Pertti Suominen**.

Venäläisten päätehtävä on etsiä omia kaatuneitaan, mutta he ilmoittavat samalla, kun löytävät suomalaisia. Myös suomalaiset etsijät ovat löytäneet Suomussalmelta ja Ilomantsista venäläisiä – yhteydenpitoa pidetään puolin ja toisin.

Menetetyn isän kaipuu

Venäjältä löydetty vainajajäännökset kotiutetaan Viipurista. Etsinnöissä löydetty jäänteet käydään

läpi. Henkilöllisyyden selvittäminen on mahdollista, jos tuntelevy löytyy. Asiamies **Markku Kiikka**, samaisesta yhdistyksestä kuin Suominen, tekee sukuselvityksiä seurakunnilta DNA-vertailuita varten. Sukulaisia haetaan, ja heiltä kysytään lupaa vertailunäytteiden antajista.

”KRP:n tutkija käy kaikki arkut läpi ja erottelee, monenko ihmisen jäännökset arkussa. Jäänteet voivat sotkeutua. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa sekvensoidaan eli eristetään DNA. Sitä verrataan keskenään omaisvertailun kanssa”, Suominen selventää ja kiittää, että yhteistyö omaisten kanssa on sujunut erinomaisesti.

”Tarina elää. Sankarivainajasta halutaan saada lopullinen selvyys. Menetetyn isän kaipuu on jäänyt.”

Sen jälkeen, kun saadaan tunnistamistodistus, ilmoitetaan vertailunäytteen antajalle. Omaisilta pyydetään tieto, mihin vainaja halutaan haudattavaksi. Useimmilla on josain sankarihautausmaalla paikka. Seurakunnan kanssa sovitaan haataamisesta.

”Jos halutaan sotilaallisia perinteitä, ilmoitetaan puolustusvoimien toimistoon. Useat toivovat kunniavartion tai sotilaspapin siunaamaan. Jos kyseessä lentäjä on lentäjä, niin myös ilmavoimien ylilennon”, Suominen kertoo.

Löydettyjen kotimatka alkaa Viipurin Pietari-Paavalin kirkosta. Kirkkoherra Vladimir Dorodnij (vas.) ja emerituskenttäpiispa Hannu Niskanen siunaavat 8.11.2022 sankarivainajat matkalle (kuva: Pertti Suominen)

Hautajaiset henkivät arvostusta

Vainajia, jota ei tutkimusprosessissa onnistuta tunnistamaan, haudataan yhteisissä valtakunnallisissa sankarihautajaisissa pääasiassa Lappeenrantaan. Niitä on 1990-luvun jälkeen pidetty 12 hautajaisesta, joissa noin 850 sankarivainajaa on haudattu, osa myös Joensuuun ja Kaajaan.

Joitain alueellisia eroja hautajaisissa on riippuen siitä, missä päin Suomea ne pidetään. Suomisen mukaan Pohjanmaalla on yleensä enemmän omaisia paikalla ja meini on hyvin isänmaallinen. Lapualla on tapana soittaa kirkonkelloja, kun auto tuo arkun. Itse

hautajaistapahtuma on suht samanlainen kaikkialla.

Nyt pidetyt sankarihautajaiset ovat muuttaneet muotoaan surusta enemmän kunnioitukseen ja arvostukseen.

”Sodanaikaiset sankarihautajaiset olivat koko yhteisön tapahtumia. Yhteinen surun kokeminen ja haataaminen oli toisenlaista. Vaimot ja lapset olivat keskeisessä osassa, Suominen huomauttaa.

Nykyiset sankarihautajaiset ovat myös aina tyylikkäästi hoideut. Omaiset kertovat myös omia muistikuviaan – tilaisuuteen liittyy muistaminen, ei pelkkä tekninen haataaminen.

”Kun arkut on koottu Viipuriin, alkaa juhla, kaksipäiväinen ko-

tiuttamistilaisuus, jossa ensimmäisenä päivänä laitetaan jäänteet arkuihin. Toisena päivänä Viipurin tulli tulee sinetöimään arkut. Anetaan dokumentit, jotta arkut saadaan tuotua rajan yli. Juhlallisessa muistotilaisuudessa on paikalla muusikoita soittamassa, paikallinen kirkkoherra sekä Kaatuneitten Omaisten Liiton puheenjohtaja **Hannu Niskanen** pappina. Lauletaan virsi. Narvan marssin soidessa kannetaan arkut linja-autoon”, Pertti Suominen muistelee tilaisuuksia lämmöllä.

TEKSTI: MARJU HULTTINEN

Alkuperäinen juttu julkaistu Kaatuneitten Omaisten Liitto ry:n Huoltoviesti-lehdessä 1/2023

Neljän pitkän matkan päätös

Tuoreimpana Suomessa viimeisen leposijansa sai luutnantti **Väinö Torsti Kalervo Nevanperä**, jonka sankarihautajaisia vietettiin Turussa toukokuun alussa. Jääkäripataljoona 4:n 1. komppaniaan kuullut 24-vuotias Nevanperä kaatui 27.6.1944 Talin torjuntataisteluissa.

Erityisesti Karjalan kannakselle jääneitä sankarivainajia etsivä venäläinen etsintäryhmä Karjalan Valli löysi turkulaisen Nevanperän jääneet jo lokakuun lopussa 2019, missä vaiheessa kesän etsintäkauden vainajat oltiin kuitenkin ehditty jo tuoda Suomeen. Koronarajoitusten vuoksi hänen Suomeen pääsyään jouduttiin odottamaan vuoteen 2021.

”Päättelimme hänen kaatuneen piiskatykin ammuksen täysosumasta”, kertoo **Vjatsheslav ”Slava” Skokov**, yksi Nevanperänkin löytäneen ryhmän perustajista.

Hänen yhteydestään löydettyjen henkilökohtaisten tavaroiden joukossa oli myös nimellä ja osoitteella varustettu leipälaukku, minkä lisäksi vainajalta löytyi tuntelevy.

”Hän oli saapunut yksikköön vain 10 päivää ennen kaatumistaan”, Skokov kertoo.

Hautajaisjärjestelyistä vastasi Lounais-Suomen aluetoimisto yhdessä Varsinais-Suomen sotaveteraanipiirin kanssa. Turun hautausmaan Ylösnousemuskappelissa pidetyn siunauksen toimitti rovasi **Esko Laine**. Puolustusvoimien seppleen laski aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti **Petteri Iitti** ja sotaveteraanipiirin seppleen toiminnanjohtaja **Osmo Suominen**. Laivaston soittokunta kunnioitti vainajaa saaton aikana kappelista sankarihautausmaalle Narvan marssilla.

Skokov kertoo sankarihautajaisiin päättyvän pitkän matkan olevan aina sykkähdyttävä kokemus omaisten lisäksi myös etsinnöissä mukana oleville. Tänä keväänä on päästy saattamaan viimeiseen lepoonsa isänmaan multiin myös kolme muuta Karjalan Vallin löytämä sankarivainaja: huhtikuussa Hietaniemen sankarihautausmaalla siunattiin 5.7.1944 kaatunut suo-

Luutnantti Nevanperä laskettiin hautaansa Porilaisten marssin saattelemana. (kuva: Porin prikaati).

mussalmelaismatruusi **Vilho Erik Ronkainen**, joka löydettiin kesäkuussa 2021 ja saatiin tunnistettua tämän vuoden tammikuussa. Maaliskuussa vietettiin Nurmijärvellä

Ronkaisen kanssa samana päivänä Teikarsaassa kaatuneen luutnantti **Onni Vilhelm Haikalan** sankarihautajaisia, tammikuussa viimeiselle matkalleen saateltiin Äyräpäässä

samana päivänä kadonnut ja toukokuussa 2021 löydetty sotamies **Eino Taavetti Manninen**.

ARIELA SÄKKINEN

KJM Kupari Oy Asikkala	Söderlångvik Gård Dragsfjärd	KTA-Yhtiöt Oy Espoo
Maanrakennusliike E.M.Pekkinen Oy Espoo	Sonia Oy Espoo	yrityskauppakumppani.fi
Arkkitehtisuunnittelu Oy Espoo	Haapajärven Lämpö Oy	Traktorikonehuolto Liuska Ky Haapajärvi
Kuljetus Simo litti Ky Hartola	Insinööritoimisto Makeplan Oy Heinävesi	Karhupuiston Isännöinti Oy Helsinki
Yrjö Pirilä Oy Helsinki	Asiantuntijapalvelut Lukkari Oy Helsinki, www.atplukkari.fi	Tilitoimisto Juhani Viljaranta Ky Helsinki
Finnparts Oy Helsinki	Korjaussuunnittelu T. Berg Oy Helsinki	Lasihemmo Oy Helsinki
Kiviveistämö Levander Oy Helsinki	Paakkisen Automaalaamo Oy Hollola	Tilipym Oy Huittinen
Kytäjä Golf Oy Hyvinkää	Patria-Rakennus Oy Hämeenlinna	Kuljetusliike Matti Löflund Oy Iittala
Koneurakointi S. Erkkonen Ay Ilmajoki , www.koneurakointierkkonen.fi	KIITOS SOTIEMME VETERAANEILLE IMATRALTA!	Evälahti Oy Imatra
KIITOS SOTIEMME VETERAANEILLE JOENSUUSTA!	Autokorjaamo Heikki Hyppönen Joensuu	Suomen Levyprofili Oy Joensuu
DJ-Team Entertainment Ky Joensuu	Rakennustoimisto K.Tervo Oy Joensuu	Ylä-Karjalan Koneraivaus Oy Joensuu
K-Market Juuka	KIITOS SOTIEMME VETERAANEILLE JUUPAJOELTA!	MCT-Tech Oy Jyväskylä
www.maanrakennuslehtonen.fi	Erikoispurku Oy Jyväskylä	Sähköurakointi Aho Oy Säynätsalo

LOTTALEHTI

POSTIA LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖSTÄ

1/2023

Rovaniemeläinen lotta

Alli Korva nimitettiin Vuoden Lotaksi

Lottakerhosta
*samanhenkistä
seuraa ja tukea*

Lottamuseo
*osaksi Tuusulan kulttuuri-
kasvatustoimintaa*

Savonlinnan
*Lotta Svärd -osasto
sai oman lipun*

Arvoisa lukija,

pidät kädessäsi ensimmäistä Lotta Svärd Säätiön toimittamaa Lottalehteä. Lotat toivoivat saavansa lukea vielä joskus Lotta-järjestön vuosina 1928–1944 julkaiseman Lotta Svärd -lehden kaltaista aviisia. Nyt tuo toive toteutuu Lottalehden muodossa ja yhteistyössä Kenttäpostia-lehden kanssa.

Haluan tämän lehden myötä välittää lämpimät kiitokseni kaikille lotille ja muille sotiemme naisille, jotka ovat tehneet työtä itsenäisen ja vapaan Suomemme puolesta. Toivottavasti lehti tuo teille iloa, ja etenkin "Palveluja lotille" -palsta hyödyllisiä vinkkejä.

Toivon tämän lehden sytyttävän nuoremmissa sukupolvissa sen saman lottahengen kipinän, jonka Lottajärjestö on toiminnallaan synnyttänyt. Lottahenki on yhdessä tekemistä, arjen neuvokkuutta, halua tehdä parhaansa ja kantaa oma kortensa yhteiseen kekkoon. Lotat vastuunkantajina toimivat upeina roolimalleina tämän päivän nuorille, joita kannustamme kasvamaan tasapainoisiksi ja yhteiskuntavastuuta kantaviksi aikuisiksi.

Kerromme tässä lehdessä siitä työstä, jota teemme vaaliaksemme lottien perintöä ja siirtääksemme sen seuraaville sukupolville. Tulemme tämän vuoden numeroissa muun muassa esittelemään yhteistyötämme nuorten kanssa ja kertomaan, kuinka nuoret näkevät ja kokevat lottaperinnön ja mikä siinä inspiroi heitä.

Itse inspiroidun lotista ja heidän neuvokkuudestaan joka päivä. Sekä minulle itselleni henkilökohtaisessa elämässäni, että täällä säätiön työtehtävissä meille kaikille on tullut tavaksi kysyä: "Mitä lotat nyt tekisivät?" Löydämme aina lottamaisen neuvokkaan ratkaisun – oli asia sitten mikä tahansa.

Toivotan sinulle ja läheisillesi oikein ihanaa kesää. Toivottavasti tapaamme vaikkapa Lottamuseossa Tuusulassa!

Anne Nurminen

ANNE NURMINEN
Toiminnanjohtaja
Lotta Svärd Säätiö

LOTTALEHTI 1/2023

**LOTTA
SVÄRD
SÄÄTIÖ**

**VASTAAVA
PÄÄTOIMITTAJA:**
Anne Nurminen

TOIMITUS:
Lotta Svärd Säätiön viestintä

ULKOASU:
Soile Lemettinen, AD, Riorio

PAINOPAIKKA:
PunaMusta

JAKELU:
Kenttäpostia-lehden
liitteenä ja digiversio
www.lottasaatio.fi

**PALAUTETTA
LEHDESTÄ TAI
JUTTUVINKKEJÄ:**
viestinta@lottasaatio.fi

**LOTTA SVÄRD
SÄÄTIÖN OSOITE:**
Mannerheimintie 93
00270 Helsinki

SÄHKÖPOSTI:
info@lottasaatio.fi

PUHELIN:
(09) 4770 2881

PALVELUAJAT:
ma–pe klo 9.00–16.00

Rovaniemeläinen lotta Alli Korva

NIMITETTIIN VUODEN LOTAKSI

TEKSTI: SUSAN MYKRÄ

Vuoden Lotta 2023 -tilaisuutta vietettiin Lotan-päivänä 12. toukokuuta Rovaniemellä kauniissa Lähteentien Pirtissä. Juhlan keskipisteenä oli itseoikeutetusti upea ja energinen lotta Alli Korva.

Juhlapuheen pitänyt Lotta Svärd Säätiön toiminnanjohtaja **Anne Nurminen** kertoi, että tänä vuonna Vuoden Lotan valinnassa painotettiin lottatyössä ansiotumisen lisäksi sivistyksen eteen tehtyä työtä – onhan sivistys tänä vuonna säätiön toiminnan teema.

”Alli Korva edustaa lottien sivistystä parhaimmillaan. Hän toimi lottatyössä ututterasti ja uteliaasti alati uutta oppia hankkien. Sotien jälkeen hän valmistui opettajaseminaarista opettajaksi ja toimi opettajana sekä myöhemmin myös johtajaopettajana Rovaniemellä”, kertoi Nurminen.

Sivistyksen merkitys on erityisen tärkeää nyt, kun yhteiskunnalla on ratkaistavana useita viheliäisiä ongelmia yhtä aikaa.

”Nimeämällä Alli Korvan Vuoden Lotaksi, me haluamme muistuttaa lottien arjen neuvokkuudesta, kauniista käytöksestä sekä koulutuksen arvostamisesta. Alli Korvan ja muiden lottien asenteella selvitettiin ja selvittää jatkossakin vaikeistakin haasteista”, sanoi Nurminen.

Juhlavieraina paikalla oli Korvan läheisten lisäksi Rovaniemen kaupungin henkilöstö- ja hallintojohtaja **Antti Määttä**, Lapin jääkäripataljoonan komentaja evers-

Vuoden Lotta 2023 -juhlaa vietettiin Lotan-päivänä Rovaniemellä.

Alli Korva toimi lottatyössä ututterasti ja uteliaasti alati uutta oppia hankkien.

tiluutnantti **Sini Kouri**, Rovaniemen seurakunnan rovasti **Kari Yliräisänen**, Rovaniemen Sotaveteraanien varapuheenjohtaja veteraani **Arvi Räsänen**, Suomen Lottaperinneliiton puheenjohtaja **Maija Fredrikson**, Lapin Lottaperinneyhdistyksen puheenjohtaja **Marja-Leena Laitinen** ja muita yhdistyksen jäseniä sekä Lotta Svärd Säätiön edustus. ●

Kysymyksiä Alli Korvalle

Mikä on pitkän ja hyvän elämännen salaisuus?

”Terveelliset elämäntavat, mieluinen työn sekä positiivinen elämänsäsenne. Liikun paljon, puuhailen kotona, käyn kuntosalilla kerran viikossa, ulkoilen. Muistan myös levätä sekä nauttia kohtuullisesti tarpeellista ruokaa.”

Mitä sivistys teille merkitsee?

”Sivistys on henki ja elämä. Tuntuu, että sivistykseen kuuluu paljon asioita, kuten hyvä käytös, kulttuurin tuntemus sekä ymmärrys muidenkin maiden ihmisten elämästä.”

Mikä oli parasta lottatyössä?

”Se, kun tavattiin toisia, samanhenkisiä lottia.”

Pelottiko teitä koskaan?

”Pelkäsimme syksyllä, kun piti kävellä pimeään metsän läpi noin viisi kilometriä. Tihutöihin siviiliin keskele Venäjän lähettämät desantit pelottivat.”

Mitä ajattelette Suomen liittymisestä Puolustusliitto Natoon?

”Se tuntui heti turvalliselta. Se on meidän turvamme, emme ole enää yksin.”

Mikä olisi hyvä neuvo nykyajan nuorille?

”Opiskelkaa! Ja tehkää työtä toisten hyväksi, esimerkiksi vapaaehtoistöitä.”

ALLI INKERI KORVA (os. Torvinen) syntyi 1.12.1922 Patokoskella. Perheeseen kuului isä, äiti, isovelji, isosisko sekä kaksi pikkuveljeä.

Kävi kansakoulua, missä tutustui pikkulottatoimintaan. 17 vuotta täytettyään siirtyi lottiin. Ensimmäinen tehtävä oli muonittaa ja huoltaa sotaan lähteviä sotilaita suojeluskuntatalolla Patokoskella.

Toimi jatkosodan aikana ilmapalvonnessa Rovaniemen maalaiskunnan Meltauksen paikallisosastossa.

Toimi Lapin sodan aikana Raahen lottatoimistossa. Työt päättyivät 23.11.1944, kun tuli tieto Lottajärjestön lakkauttamisesta.

Valmistui Raahen opettajaseminaarista yläkansakoulun opettajaksi.

Avioitui opettaja **Onni Korvan** kanssa ja sai tämän kanssa kaksi poikaa ja kaksi tyttäretä. Nyt perheeseen kuuluu myös yhdeksän lastenlasta ja yksitoista lastenlastenlasta.

Lähde: www.lottagalleria.fi

Alli Korva lottapuvussa.

LOTTAKERHOSTA SAMANHENKISTÄ SEURAA

ja kuntoutuksesta tukea terveyteen

TEKSTI: SUSAN MYKRÄ

Lotille ja pikkulotille on tarjolla runsaasti erilaisia Lotta Svärd Säätiön rahoittamia kuntoutuksia, kursseja ja palveluja. Kuntoutuksia järjestävät Lotta Svärd Säätiö ja paikalliset Lottaperinneyhdistykset.

Lottaperinneyhdistysten järjestämät kurssit uudistuivat vuoden alussa ja osallistumisen mahdollisuudet lisääntyivät etenkin pikkulottien osalta huomattavasti. Lotta tai pikkulotta voi osallistua lottaperinneyhdistyksen kuntoutustapahtumaan aina, kun yhdistys sellaisen järjestää.

Lotta Svärd Säätiön järjestämä kuntoutus myönnetään harkinnan mukaan joko laitospalveluksena tai Virike-avokuntoutuksena. Lotta Svärd Säätiön järjestämän kuntoutuksen tavoite on tukea lotan toimintakykyä ikätasoisesti. Sata vuotta täyttäneet lotat saavat automaattisesti päätöksen, joka tarjoaa mahdollisuuden käyttää tuhat euroa vuodessa Virike-avokuntoutukseen. Yli sata vuotta täyttäneitä lottia on palveluidemme piirissä lähes 400 henkilöä!

”Virike-avokuntoutus voi sisältää fysioterapiaa, hierontaa, jalka- ja käsihoitoja sekä muita ei-lääkinnällisiä hoitoja. Myös esimerkiksi uimahallin, kuntosalin ja jumpparyhmän kaltaisten liikunnallisten harrastusten kulut voi sisällyttää Virike-avokuntoutukseen”, kertoo Lotta Svärd Säätiön kuntoutus-

suunnittelija **Heli Niemelä**.

Virike-avokuntoutuksen tarkoitus on tukea niin lotan fyysistä kuin henkistäkin hyvinvointia sekä itsenäisyyttä.

”Siksi Virike-avokuntoutus voi tarkoittaa myös erilaisia kotiin tuotuja palveluja, kuten maksullista ulkoiluseuraa, liikunnallisia

Kesätoimintaa Ruotsin Majalla kesällä 2021.

Ruotsin Maja sijaitsee Tuusulanjärven rannalla Lottamuseon vieressä.

*Lotta Svärd Säätiön
järjestämän
kuntoutuksen tavoite on
tukea lotan toimintakykyä
ikätasoisesti.*

Heli Niemelä toimii Lotta Svärd Säätiön kuntoutussuunnittelijana ja auttaa kaikissa lottien palveluihin liittyvissä asioissa.

harjoitteita ja vaikkapa muistiharjoitteita”, jatkaa Niemelä.

Lotat voivat saada kuntoutusta vuosittain ja pikkulotat joka toinen vuosi. Kuntoutuksen saadakseen lotta tai pikkulotta täyttää hakemuksen, joka palautetaan Lotta Svärd Säätiöön. Jos lotta tai pikkulotta on saanut kuntoutusta Lotta Svärd Säätiöstä aikaisempina vuosina, säätiömme henkilökunta voi ottaa Virike-avokuntoutushakemuksen vastaan myös puhelimitse.

Lotat voivat saada
kuntoutusta vuosittain
ja pikkulotat
joka toinen vuosi.

Virpi Junnilainen toimii Lotta Svärd Säätiön asiakaspalvelu- ja viestintäkoordinaattorina ja auttaa kaikissa lottien raha-avustus asioissa sekä Ruotsin Majan lomien haussa.

Raha-avustuksia pienituloisille lotille ja pikkulotille

Kun lotan vuositulot ovat alle 23 000 euroa, voi hän saada Lotta Svärd Säätiöltä raha-avustusta henkilökohtaiseen terveydenhoitoon ja sairauskuluihin.

”Avustussumma vaihtelee 500 ja 700 euron välillä, riippuen lotan tulotasosta, iästä ja siitä, onko hän toiminut lottana vai pikkulotana”, kertoo Lotta Svärd Säätiön asiakaspalvelu- ja viestintäkoordinaattori **Virpi Junnilainen**.

”Raha-avustus on tarkoitettu esimerkiksi silmälas-, hammaslääkäri-, hammasproteesi-, lääke- ja apuvälinekuluihin, mutta ei esimerkiksi kodin remontti- tai ylläpitokustannuksiin”, kertoo Junnilainen.

Raha-avustusta voidaan myöntää lotille kerran vuodessa ja pikkulotille joka toinen kalenterivuosi.

Haku tapahtuu hakemuslomakkeella, joka löytyy säätiön verkkosivuilta. Täytettävän hakemuksen voi pyytää lähetettäväksi hakijan kotiosoitteeseen myös soittamalla Lotta Svärd Säätiön puhelinpalveluun. ●

LISÄTIETOJA

kuntoutuksista, kursseista ja muista palveluista saa

- Lotta Svärd Säätiön verkkosivuilta osoitteesta **www.lottasaatio.fi** sekä ma-pe klo 9.00–16.00
- kuntoutussuunnittelija Heli Niemelältä sähköpostilla osoitteesta **heli.niemela@lottasaatio.fi** tai puhelimitse numerosta (09) 4770 2886 (kuntoutukset ja kurssit)
- asiakaspalvelu- ja viestintäkoordinaattori Virpi Junnilaiselta sähköpostilla osoitteesta **virpi.junnilainen@lottasaatio.fi** tai puhelimitse numerosta (09) 4770 2881 (raha-avustukset ja Ruotsin Majan lomat).

LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖN TARJOAMAT PALVELUT LOTILLE JA PIKKULOTILLE

Lotta Svärd Säätiö tarjoaa lottajärjestöön kuuluneille naisille yksilöllistä kuntoutuspalvelua, rahallista tukea ja mahdollisuuden kesälomaviikkoon Tuusulassa Ruotsin Majalla. Pää tavoitteena on lotan tai pikkulotan toimintakyvyn ja talouden yksilöllinen tukeminen.

KUNTOUTUKSET

Laitoskuntoutusjakso

- 10 vuorokautta täysihoidolla
- Lääkärintarkastus jakson alussa
- Kuntoutuskeskuksen järjestämät kuntoutus- ja virkistyspalvelut sekä lääkärin määräämiä yksilöhoitoja

Virike-avokuntoutus

- Maksusitoumuksella: Palveluntarjoaja laskuttaa suoraan Lotta Svärd Säätiötä lotan käyttämistä palveluista.
- Palvelut voi valita itse palveluluettelon vaihtoehtoista
- Sisältönä lotan/pikkulotan toiveiden ja tarpeiden mukaan mm. fysioterapiaa, jalkahoitoa, lymfaterapiaa, liikunnallisen harrastusten osallistumismaksuja, kotijumppaa, ulkoiluseuraa, kampaamo- ja kosmetologipalveluja

MUUT PALVELUT

Raha-avustus terveydenhoitokuluihin (avustussumma noin 500–750 euroa)

- Tarkoitettu vähävaraisille ja pienituloisille lotille ja pikkulotille (kun lotan tai pikkulotan vuositulot ovat max. 23 000 € vuodessa)
- Tyypillisiä käyttökohteita: hammaslääkärikulut, lääkkeet, apuvälineet
- Hakemukseen liitetään verotustodistus

Loma Ruotsin Majalla

- Kesäisin viiden vuorokauden loma Tuusulanjärven rannalla, Lottamuseon vieressä yhdessä toisten Lotta Svärd järjestöön kuuluneiden kanssa
- Vapaamuotoista yhdessäoloa ja tutustumista lähiympäristöön.
- Majanhoitaja paikalla päivisin, omatoimista oleskelua ilta- ja yöajat

Lottaperinneyhdistyksen uudistuneet kuntoutustapahtumat tarjoavat mahdollisuuden lottien kohtaamisiin

Lotta Svärd Säätiö tukee taloudellisesti lottaperinneyhdistysten järjestämää kuntoutus- ja virkistystoimintaa. Lottaperinneyhdistysten järjestämän toiminnan tavoitteena on mahdollistaa Lotta Svärd järjestöön kuuluneiden naisten yhdessäolo, kokemusten jakaminen ja vertaistuki. Lottaperinneyhdistysten järjestämät kuntoutukset täydentävät Lotta Svärd Säätiön tarjoamia lottien yksilöpalveluita.

Henkisen ja fyysisen vireyttämissen kurssi

- Yhdistykset järjestävät paikallisesti 1–2 kurssia vuodessa
- Kurssin kesto 3 vrk
- Tavoitteena kuntoutuminen niin fyysisesti kuin henkisesti samanhenkisessä lottaseurassa.
- Lotat ja pikkulotat voivat osallistua kurssille aina, kun paikallisyhdistys sellaisen järjestää.
- Seuraa paikallisen lottaperinneyhdistyksen tiedotteita kurssien ajankohdista tai ota yhteyttä lähimmän yhdistyksen yhteyshenkilöön.

Lottakerho

- järjestetään 8–10 kertaa vuodessa
- Mukava iltapäivä noin kerran kuussa samanhenkisten naisten kanssa
- Kerhotapaamisissa voi olla seurapelejä, muistojen jakamista, jumppaa, lihashuoltoa, muistiharjoitteita, paikallisiin kulttuuritapahtumiin osallistumista sekä iltapäiväkahvit.
- Seuraa paikallisen lottaperinneyhdistyksen tiedotteita kurssien ajankohdista tai ota yhteyttä lähimmän yhdistyksen yhteyshenkilöön.

Limingassa käynnistettiin Lotta-patsashanke

– varainkeruu alkaa N-Y-T NYT!

LIMINGASSA ALOITETIIN Lotta-patsaan hanke-suunnittelu vuonna 2016, kun huomattiin, ettei kun- nasta löydy sotiemme naisille omaa muistomerkkiä. Hanke on edennyt hyvin ja nyt käynnistyi varainkeruu.

”Limingassa toimi sotavuosina 1939–1944 noin 200 lottaa. Kun siihen lisätään vielä kotirintamanai- set ja pikkulotat, on maamme puolustukseen osallis- tuneiden liminkalaisten naisten määrä suuri”, kertoo patsashankkeessa aktiivisena toimiva **Jukka Raitio**.

”Haluamme patsaan myötä kiittää näitä naisia heidän tekemästään työstä sekä vaalia heidän muis- toaan”, jatkaa Raitio.

Patsaalle on katsottu paikka valmiiksi Limingan- raitilta, Lakeustalon kohdalta. Myös patsaan malli ja valaja on valittu. Hankkeen kustannusarvio on noin 75 000–80 000 euroa.

”Aloitamme nyt varainkeruun järjestämällä erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia, sekä tekemällä tukihake- muksia”, selventää Raitio.

Valmiin lottapatsaan paljastaminen tapahtuu suun- nitelmien mukaan vuonna 2026. Yhteistyössä ovat mukana patsastoitimikunnan lisäksi Limingan kunta, Limingan kunnan Tammenlehvä perinneyhdistys ja Lotta Svärd Säätiö.

Lotta Svärd -stipendin haku käynnistyi

– jaossa 10 000 euroa lottamaisen neuvokkaaseen sivistyksen vaalimiseen

LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖ jakaa vuosittain 10 000 eu- ron arvoisen stipendin suomalaiselle järjestölle tai yk- sityishenkilölle lottahengen mukaisesta toiminnasta, joka edistää yhteiskuntavastuun kantamista ja siihen kasvamista sekä lähimmäisistä välittämistä.

Tämän vuoden teemana on *sivistyksen voimalla kohti lottamaisen neuvokasta yhteiskuntaa*.

”Me haluamme Lotta Svärd Säätiössä tuoda esiin niitä lottahenkisiä tekoja, jotka jatkavat lottajärjes- töön kuuluneiden naisten työtä tässä ajassa. Lotta Svärd -stipendin saajaa valitessamme, tulemme tänä vuonna erityisesti painottamaan lottamaisen neuvo- kasta sivistyksen vaalimista ja pitämään keskeisesti mielessämme kysymyksen: Miten lotat toimisivat tänä päivänä, tämän päivän haasteiden keskellä?”, kertoo Lotta Svärd Säätiön toiminnanjohtaja **Anne Nurminen**.

Sivistystä tarvitaan kestäväns tulevaisuuden raken- tamisessa. Lotta Svärd -järjestö tarjosi naisille ja ty- töille koulutus- ja osallistumismahdollisuuksia, mutta tärkeää oli myös moni muu sivistyksen osa-alue, ku- ten sydämen sivistys, taloudellinen nokkeluus ja arjen neuvokkuus.

Stipendin avulla säätiö haluaa tukea mahdollisim- man vaikuttavia tekoja ja hankkeita, joilla on positiivi- nen vaikutus mahdollisimman moneen.

Lue lisää hakukriteereistä ja -ajoista osoitteessa www.lottasaatio.fi

Tuusulan kunnan kulttuurikasvatussuunnitelma Kultsuun kuuluu nyt vierailu ja työpajat Lottamuseossa.

Lottamuseo pääsi osaksi Tuusulan kulttuurikasvatussuunnitelmaa

– nyt sadat tuusulalaiset esikoululaiset ja 8.-luokkalaiset tutustuvat lottaperintöön

Yhteistyö Tuusulan kunnan kanssa tu- kee Lottamuseon strategisia linjauk- sia, joiden keskiössä ovat lottien toi- veen mukaisesti lapset ja nuoret. Myös lottaperinnön siirtäminen uusille su- kupolville on tärkeää.

Lottien perinnön sisäistäminen ja tunnistaminen osaksi yhteiskun- tamme kehitystä on tärkeä osa suomalaista sivistystä.

”Niin lottien kuin koko sotasuku- polven perinnön on siirryttä- vä seuraaville sukupolville, jotta emme unohda heidän työtään itsenäisyytemme ja vapautemme hyväksi”, sanoo Lottamuseon johta- ja **Saija Ylitalo**.

”Siksi olemme erittäin iloisia, että pääsimme mu- kaan Tuusulan kunnan kulttuu- rikasvatussuunnitelma Kultsua. Nyt tie- dämme tavoittavamme varmasti kaik- ki Tuusulan nuoret jossakin ikävaihees- sa”, iloitsee Ylitalo.

Vuoden 2022 Lotta Svärd -stipendin sai Siskot ja Simot ry.

Sydämen sivistystä toiminnallisissa työpajoissa

Lotta Svärd Säätiön tämän vuoden tee- mana on sivistys. Teema nousee esil- le myös museon Iltamat-työpajassa, jo- ka on suunnattu Tuusulan varhaiskas- vatuksen Taika Kultsun -piirissä oleville 5–6-vuotiaille lapsille.

”Työpajassa tutustutaan Lotta Svärd -järjestön sosiaaliseen huoltotyöhön se- kä pohditaan talkootyön, yhdessä teke- misen, hyväntekeväisyyden ja välit- tämisen teemoja – eli sydämen sivistystä”, kertoo työpajoja vetävä Lottamuseon tutkija **Mia-Susanna Koski**.

Esikoululaisten tapaan myös 8.-luokkalaiset vie- railevat museossa ja osal- listuvat toiminnalliseen työ- pajaan.

”Työpajan aikana oppilaat tu- tustuvat Lotta Svärd -järjestön ja su- omalaisten naisen historiaan vuosit- tain vaihtuvan teeman kautta. Oppilaat suunnittelevat pienryhmissä sosiaali- seen median julkaisun, jossa he käsitte- levät läpikäytyä teemaa haluamastaan näkökulmasta. Työpajan lopuksi tehtä- viä tarkastellaan mediakasvatuksen nä- kökulmasta”, kertoo Lottamuseon mu- seolehtori **Elina Tarvainen**.

Tiedon, tarinoiden, toiminnallisen op- pimisen ja elämysten kautta Lotta Svärd -järjestön kulttuuriperintö asettuu osak- si yhteiskunnallista viitekehystä. Lasten ja nuorten arjessa tapahtuvan kulttuuri- kasvatuksen lähtökohtana on kulttuuri- perinnön merkityksen tiedostaminen ja uteliaisuuden, luovuuden sekä vastuun- tunnon kehittäminen. Samalla arvokas lottaperintö ja malli lottien neuvokkuu- desta siirtyvät nuorelle sukupolvelle. ●

TEKSTI: ANNE NURMINEN

Jokainen voi toimia kuin lotta

– *kokemuksia Naisten Valmiusliiton Nasta-harjoituksesta*

NASTA-harjoitukset ovat Naisten Valmiusliiton organisoimia, naisille kohdennettuja valmiusharjoituksia. Harjoitusten päämääränä on lisätä osallistujien arjen turvallisuuteen ja varautumiseen liittyviä tietoja ja taitoja sekä valmentaa naisia toimimaan erilaisissa johto- ja kouluttajatehtävissä.

Anne Nurminen Nasta-kurssilla

NASTA-HARJOITUKSET ovat meille naisille erinomainen tilaisuus hankkia turvallisuustaitoja ja verkostoitua samanhenkisten naisten kanssa. Mukaan voi tulla ilman aiempaa osaamista, eikä osallistuminen edellytä minkään jäsenjärjestön jäsenyyttä. Lotta Svärd Säätiö tukee Nasta-harjoitusten toteuttamista: Lottien jalanjäljissä yksi säätiön tehtävistä on naisten kouluttaminen erilaisen kriisien varalle.

Osallistuin itse viikonlopun mittaiseen Nasta-harjoitukseen Säkylässä Porin Prikaatissa 21.–23.4.2023.

Kurssilaisia harjoituksessa oli lähes 350 kymmenellä eri kurssilla. Kurssien aiheet vaihtelivat Arjen turvallisuudesta hätämajoitukseen ja Tosielämän ensiavusta informaatiovaikuttamiseen.

Nasta-harjoituksen sisällössä voisi puhua tämän päivän lottataitoina: tarpeellisia kriisitilanteissa toimimisen valmiuksia, jotka voimme ottaa käyttöön aina tarpeen mukaan.

Kun henkilö katoaa, apuun saadaan Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koulutetut vapaaehtoiset

Omalla Nasta-kurssillani harjoittelimme kadonneen henkilön etsintää. Kurssilla opimme, miten viranomaiset toimivat yhteistyössä järjestöjen kanssa etsintätilanteissa. Kävimme läpi erilaisia maastoetsintämenetelmiä ja yleisimpiä ensiaputilanteita maastossa, sekä kertosimme kartan ja kompassin käyttöä. Suosittelen Nasta-kursseja lämpimästi kaikille naisille!

LUE LISÄÄ: www.naistenvalmiusliitto.fi

Kun Savonlinnan aktiivinen Lotta Svärd -paikallisosasto sai oman lipun

TEKSTI: PIRJO BJÖRK, LOTTA SVÄRD SÄÄTIÖN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Lotta Svärd Savonlinnan paikallisyhdistyksen lipun luonnoksen on valmistettavaksi hyväksynyt Fanni Luukkosen allekirjoituksellaan Helsingissä 23.3.1930.

Lotta Svärd Säätiön hallituksen puheenjohtaja Pirjo Björk on tehtävissään törmännyt useisiin mielenkiintoisiin lottatarinoihin. Yksi niistä on Savonlinnan Lotta Svärd -yhdistyksen paikallisosaston lipun tarina. Alun perin Savonlinnasta kotoisin oleva vuorineuvos Kari Jordan löysi Fanni Luukkosen hyväksymän lottalipun luonnospiirustuksen edeltävien sukupolvien jäämistöstä. Seuraavassa on Björkin koostama muisto Savonlinnan tapahtumasta.

Lotta Svärd järjestöllä oli aktiivinen paikallisyhdistys Savonlinnassa, joka sai oman lippunsa vuonna 1930. Lipun lahjoitti yhdistykselle **Aino Jordan**. Lippu luovutettiin juhlallisina menoin maanpuolustusjuhlassa Seurahuoneella keuhälä 1930. Savonmaa kirjoitti tapahtumasta 8.4.1930 seuraavasti:

Suojeluskunta- ja lottapuolusta yleisöä oli aistikkaasti ja Suomen lipuin ja vaakunoin

koristettuun juhlasaliin saapunut melko runsaasti seuraamaan arvokasta ja monipuolista, erikoisesti maanpuolustuspäivälle omistettua ohjelmaa.

Varsinainen ohjelma aloitettiin laulamalla yhteisesti "Lottalaulu", jonka jälkeen Rouva Aino Jordan luovutti Lotta Svärd -yhdistyksen Savonlinnan paikallisosastolle lahjoittamansa lipun lausuen samalla seuraavaa:

"Pyydän saada luovuttaa tämän lipun Lotta Svärd -yhdis-

tyksen Savonlinnan paikallisosastolle. Yhdistäköön ja innostakoon tämä lippu meitä lottia yhä enemmän työhöme, ilolla täyttämään velvollisuutemme, niin kuin lottalupaauksessammekin lupaamme, avustamalla suojeluskuntaa, sen puolustaessa uskontoa, kotia ja isänmaata."

Ohjelmassa oli juhlallisen lipun luovutuksen lisäksi musiikkiesitys, esitelmä, juhlapuhe, kuorolaulua ja kuvaelma. ●

Aino Jordanin kuva on julkaistu Lotta Svärd -lehdessä nro 5–6 vuonna 1936.

AINO JORDAN (o.s. Rissanen) syntyi Kuopiossa 14.2.1886. Hän kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1907, jonka jälkeen työskenteli pitkään Singer & Co:n Kuopion konttorin kassanhoitajana. Aino avioitui vuonna 1914 kauppaneuvos **Alpo Jordanin** kanssa. Pariskunta muutti Savonlinnaan, jossa Aino toimi miehensä omistaman ja johtaman tukkuliikkeen palveluksessa.

Aino liittyi vuonna 1920 Lottajärjestön Savonlinnan paikallisosastoon, jossa toimi muun muassa muonitusjaoston ryhmä- ja jaostopäällikkönä ja vuodesta 1930 eteenpäin johtokunnan jäsenenä. Lottatoiminnan lisäksi Aino oli aktiivisesti mukana Mannerheimin Lastensuojeluliiton toiminnassa.

Lähde: Lottagalleria

VIERAILU LOTTAMUSEOSSA

tarjoaa elämyksen koko perheelle

Sivun kuvat: Kari Kylänpää

Lottamuseo Tuusulan Rantatien varressa on monipuolinen vierailukohde, jossa viihtyvät niin lapset kuin aikuisetkin. Museon kolme näyttelyä tarjoavat runsaasti tietoa lotista ja suomalaisten naisten vapaaehtoisesta työstä tästä päivästä sadan vuoden taakse.

Lapsille löytyy tekemistä sekä sisällä että ulkona. Lasten leikkipaikka, leikkimökki sekä suuri puutarha kuvasuunnistuksineen ja ötökkätutkimuksineen takaavat lasten viihtymisen.

Museokahvila Lottakanttiini tarjoaa hyvän ruoan lisäksi aitoa lottakanttiinin tunnelmaa. Runsas salaattibuffet ja keittolounas ovat tarjolla jokaisena museon aukiolopäivänä.

LOTTAMUSEON KESÄ

10.6. Kesänäyttelyn avajaiset

- Pekka Halosen akatemian opiskelijat toteuttavat Lottamuseon puutarhaan taideteoksen, joka kertoo lottien tarinaa tässä ajassa. Teos on kunnianosoitus tämän päivän naisilta lotille.

22.7. Tuusula-päivä

- Tuusulan perustamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 380 vuotta. Myös Lottamuseolla juhlitaan päiväsankaria.

11.8. Tuusulan Taiteiden Yö

- Taiteiden yönä Lottamuseolla on tarjolla perinteiseen tapaan hernekeittoa soppatykistä. Suuri terassi houkuttelee nauttimaan tarjoiluista sekä taide-elämyksistä. Lottakanttiinissa on myös A-oikeudet.

26.8. Lasten museojuhlat

- Lasten museojuhlat ovat täynnä hauskaa tekemistä sekä mielenkiintoista nähtävää ja koettavaa alueen museoissa. Tapahtuma päivän aktiviteetteihin on vapaa pääsy lapsen kanssa.

- KOKO KESÄN** yleisöopastukset pääsylipun hinnalla klo 14. Tiistaina, keskiviikkona ja torstaina perusopastus. Perjantaina, lauantaina ja sunnuntaina teemaopastus: Sivistyksen voimalla.

TERVETULOA LOTTAMUSEOON!

Lottamuseo kertoo suomalaisen naisen työstä sodan ja rauhan aikana.

- Lotta Svärd – 100 vuotta yhteiskunta-vastuuta** -näyttely kertoo suomalaisten naisten vapaaehtoisesta työstä, joka linkittyy kiinteäksi osaksi kansakuntamme kehitystarinaa. Juuri itsenäistyneessä Suomessa lottajärjestö mahdollisti jäsentensä aikaisempaa vahvemman yhteiskunnallisen osallistumisen.
- Erikoisnäyttely: **Oikea lotta? – lottakuvia 100 vuotta** esittelee lotta-aiheista kuvaa, esineistöä ja lottiin liitettyjä mielikuvia vuodesta 1921 tähän päivään. Näyttely käsittelee monipuolisen materiaalin kautta lottaihannetta, lotista luotuja kiiltokuvia ja irtokuvia sekä lottien itseymmärrystä.
- Ulkonäyttelyssä **Lottatupa – koti sodan keskellä** kurkistetaan jatkosodan aikaisiin lottakanttiineihin. Näyttely esittelee muonitus- ja kanttiinilottien työtä rintamalinjojen läheisyydessä lottien omien muistelmien kautta. Tunnelmallinen äänimaailma, runsas kuvamateriaali sekä ajanhenkinen esineistö ja tila luovat kokemuksellisen katsauksen siitä kodinomaisesta paikasta, joka tarjosi sotilaille hengähdystauon sodan ankan arjen keskellä.

Museokahvila Lottakanttiini tarjoilee kahvilaherkkujen lisäksi lounaan jokaisena museon aukiolopäivänä.

Lottapuodista löytyy ainutlaatuiset tuliaiset, kuten kahvinkorvike ja rintasokeri, lottaperinteestä kiinnostuneelle.

Avoinna
tiistaista
sunnuntaihin
klo 10-20

LOTTA MUSEO

Rantatie 39, 04310 Tuusula
p. 09 274 1077 | www.lottamuseo.fi

Peltisepänliike Peltec Oulu Oy Oulu	Taloco Oy Oulu	Oulun Palvelusäätiö
Hakalan Metalli Oy Panelia	Oy Potoj Trading Ab Parainen	Naficon Liitin Oy Nauvo
Moottero Oy Parkano	PERNIÖN SAUNAPALVI OY	Leon Hallit Salo Pertteli
Maanrakennus Maamyyrä Oy Perttula	Pesupalvelu Hans Langh Oy Piikkiö	Golfkenttä Kalafornia Pori
Huoltopalvelu J.Holmberg Oy Porvoo	Kellosepänliike Naamanka Ky Pudasjärvi	Kettumäki Oy Pudasjärvi
AP Wood Oy Punkaharju	Raahen Energia Oy	Raahen seudun asuntosäätiö RSA www.rsa.fi
Sähköpalvelu Niemi Oy Reisjärvi	Apricon Oy Riihimäki	HF-Autohuolto Oy Riihimäki
Muoviura Oy Riihimäki, www.muoviura.fi	Laitepalvelu J.S.Ky Rovaniemi	Napapiirin Residuum Oy
Rakennusliike T.Rauman Oy Salo	Salon Tilipalvelu Oy Salo	Poltinhuolto Ahonen Oy Salo
Pensi Rescue Oy Sastamala	Maanrakennus Lindqvist Oy Sipoo	Saukrast Oy Soini
Kourla Oy Somero	I & M Huusko Oy Sotkamo	Stainless Team Finland Oy Suonenjoki
Vossi Group Oy Tampere	Tammer-Puhallin Oy Tampere	Finnsukellus Oy Tampere
Korja-Kumi Oy Tampere	Kilsa Tools Oy Toijala	Hämeen Kuljetus Oy www.hameenkuljetus.fi

Mannerheim humanitäärisenä vaikuttajana

Helsingissä sijaitsevan Mannerheim-museon tämänvuotinen erikoisnäyttely Hyvää tekemässä luo katsauksen Mannerheimin sosiaaliseen työhön suomalaisessa yhteiskunnassa.

Mannerheimin henkilöhistoriasa oli yli kymmenen vuoden jakso, jolloin hänellä ei ollut virallista tehtävää. Hän oli kyllä juhlittu ja kunnioitettu sisällissodan sankari, mutta presidentinvaalissa hävinnyt viraton viisissäkymmenissä ollut aatelismies. Tänä aikana 1920–1930 hän suuntasi tarmoon kahteen kansalaisjärjestöön ja jätti lähtemättömän jäljen hyvinvoinnin historiaan ja nykyaikaan.

Vuonna 1920 syntynsä saaneen Mannerheimin Lastensuojeluliiton takana oli Mannerheimin sairaanhoitajasisar Sophien keväällä 1918 aloittama Äidin hoitoa lapselle -yhdistys, jonka rinnalle perus-

tettu liitto laajeni pian valtakunnalliseksi kansanterveysjärjestöksi. Se levitti ehkäisevää terveydenhuoltoa ja lastensuojelua koko maahan. Liitto aloitti terveyslasten koulutuksen, neuvolatyön ja lasten liikuntakasvatuksen, muun muassa uimakoulu.

Pian tämän jälkeen Mannerheim houkuteltiin perusteilla olleen Suomen Punaisen Ristin puheenjohtajaksi. Sen toiminta kiinnosti kenraaliamme sotilaana. SPR oli perustettu sota- ja kriisiajan organisaatioksi, jonka toimintaan Mannerheim oli tutustunut jo palvellessaan Venäjällä kahdessa sodassa, Venäjän-Japanin sodassa ja ensimmäisessä maailmansodassa.

maailmansodassa.

Lastensuojeluliiton Mannerheim jätti pääasiassa Sophie-sisarensa, **Arvo Ylpön** ja muiden asiantuntijoiden käsiin, mutta seurasi tietenkin hänen nimissään tehtävää työtä ja vieraili paikallisyhdistyksissä ja keskuskansliassa sekä osallistui antamalla nimensä varainkeräykseen. SPR:n työhön hän sen sijaan osallistui aktiivisesti. Hänen asiantuntemuksestaan oli apua sota-ajan toiminnan suunnittelussa. Hän osallistui erityisesti Töölön sairaalan rakentamiseen ja varmuusvarastoon rakennettujen kenttäsaaraloiden suunnitteluun.

Mannerheim ohjasi nämä kaksi järjestöään yhteistyöhön siten, että 1925–1951 niiden kenttäorganisaatio oli yhteinen. Paikallisyhdistykset olivat Lastensuojeluliiton ja piiritoimistot SPR:n. Toisen maailmansodan aikana molemmat kasvoivat suuriksi valtakun-

nallisiksi järjestöiksi, joilla oli oma tehtävänsä, minkä seurauksena niiden tiet erosivat ja ne itsenäistyivät omiksi toimijoikseen.

Näyttelyssä näkee mielenkiintoisia valokuvia molempien järjestöjen toiminnasta, kuten terveyslasten polkupyörälahjoituksista, ja hauskoja esineitä, kuten äitiyspakkauksen alkujuuren, kiertokorin. Mannerheimin entisessä kotitalossa toimiva museo on muutenkin mielenkiintoinen kohde, jossa voi tutustua marsalkan yksityisempään puoleen ja aateliseen perheeseen.

AURA KORPPI-TOMMOLA

Vuoden loppuun avoinna oleva näyttely on järjestetty yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin kanssa ja esittelee niiden toimintaa niin Mannerheimin aikaan kuin nykyaikana.

Opastettu kierros museossa kestää n. 45 minuuttia. Näille ilmoittautumisen, samoin kuin lisätietoa museosta, pääsymaksuista ja aukioloajoista löydät osoitteesta www.mannerheim-museo.fi

Suomen Metsäsäätiö turvaa vuosittain retket metsäelinkeinon ääreen yli 20 000 koululaiselle.

SUOMEN METSÄSÄÄTIÖ

**Perinteitä kunnioittaen,
nykyisyyttä arvostaen,
tulevaisuutta rakentaen.**

Aliupseeriliitto

Sotiemme veteraanit hyvinvointialueuudistuksessa

Sotiemme veteraanit ovat lakisääteinen erityisryhmä, jonka asema ei hyvinvointialueuudistuksessa saa heiketä.

Suomen sotien 1939–1945 so-tainvalideilla sekä rintamatehtävissä olleilla miehillä ja naisilla eli rintamaveteraaneilla (sotiemme veteraaneille) on laeissa ja asetuksissa säädetty oikeus saada valtion varoin erityisuuksia.

Valtio (eduskunta) myöntää vuosittain rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin sekä kuntoutukseen määrärahaa, jolla hyvinvointialueiden on järjestettävä rintamaveteraaneille kotona asumista ja kuntoutusta tukevat palvelut. Palveluiden järjestämiseen tarkoitettavat rahat tulevat Valtiokonttorilta erikseen mainitulta menokohdalta. *Ne eivät siis ole hyvinvointialueen rahaa, vaan nimenomaan veteraaniväestölle tarkoitettuja varoja.*

Näiden palveluiden järjestämisessä on tavoitteena käyttää kaikki myönnettyt rahat, ei säästää eikä palauttaa. Kun tämän erityisryhmän palvelut järjestetään näillä varoilla niin hyvinvointialueelta vapautuu muiden ikääntyvien palveluihin rahaa.

Tämän erityisryhmän palveluiden järjestämistä ohjaavat seuraavat lainsäädännöt: laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1184/1988), asetus rintamaveteraanien kuntoutuksesta (1348/1988) sekä laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain muuttamisesta (54/2019).

Veteraaniväestön aseman ei tule heikentyä käynnissä olevassa hyvinvointialueuudistuksessa, veteraaniliitoista muistutetaan. (arkistokuva)

Esimerkkejä palveluiden myöntämisestä

Veteraaniliitoissa on seurattu hyvinvointialueuudistusta tarkasti ja jo nyt on ilmennyt epäkohtia siinä, miten veteraanien asemaa lakisääteisenä erityisryhmänä ei ole huomioitu. Tässä siis pieni muistilista siitä, miten tämä taataan myös jatkossa:

1. Palveluita tulee myöntää tarpeen mukaan, ei sen mukaan, miten hyvinvointialueella myönnetään yleisesti ikääntyvälle väestölle
2. Palveluita myönnettäessä ei tule käyttää hyvinvointialueiden kriteereitä
3. Palveluita suunniteltaessa ei tarvitse käyttää RAI-järjestelmää, eli iäkkäiden palvelujen tai kehitysvammapalvelujen asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja pal-

velusuunnitelman laatimiseen normaalisti käytettävää standardisoitua tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistöä

4. Palveluita ei saa vähentää kalliimpiin tuntihintoihin (esim. viikonloppuisin) vedoten
5. Palveluita ei saa katkaista hyvinvointialueen organisaatiomuutoksista johtuvaan henkilöstövajeen tai muun ongelman perusteella
6. "Maalaisjärjen" käyttö on erittäin suositeltavaa: esim. polttopuiden pilkkomisessa on huolehdittava, että kuivia polttopuita riittää myös tulevalle lämmityskaudelle - ei vaan yhdelle kaudelle
7. Hyvinvointialueiden tulee valvoa ostettuja palveluntuottajia riittävän hyvin, vastuu ei ole palveluiden saajalla.

LEENA SEPPÄLÄ

Sotaveteraaniliiton sosiaalisihtööri

Parhaat sotahistoriagradut palkittiin

Maija Ikonen.

Suomen Sotahistoriallisen Seuran tänä vuonna jo 19. kertaa järjestämän valtakunnallisen pro gradu -kilpailun ensimmäisen palkinnon ja 3 000 euron stipendin on saanut valtiotieteiden maisteri **Maija Iko-**

nen Turun yliopistosta. Toinen palkinto ja 1 500 euron stipendi annettiin sotatieteiden maisteri **Jonathan Rautilalle** Maanpuolustuskorkeakoulusta sekä filosofian maisteri **Petra Puustjärvelle** Itä-Suomen yliopistosta. Kolmannen palkinnon ja 1 000 euron stipendin sai valtiotieteiden maisteri **Jani Leivo** Helsingin yliopistosta.

Maija Ikonen tutkielman *Palvelen poikiani viimeiseen saakka- Rintamasotilaskotisisarten kokemukset talvi- ja jatkosodassa* aihe on kokeushistoriallinen ja edustaa uutta sotahistoriaa. Tutkielma kohdistuu yksilötason kokemuksiin yhden pienen vapaaehtoisryhmän eli rintamalla toimineiden sotilaskotisisarten sotatiestä.

Hajanaisen lähdeaineiston pohjalta Ikonen analysoi taitavasti sisarten motiiveja ja rintamalle lähtemisen taustatekijöitä sekä monesti raskasta elämää rintama-

oloissa. Hän käsittelee asiantuntevasti ja myönteisesti myös sisarten ja sotilaiden kanssakäymistä. Kriittinen, huolellisesti toteutettu ja sujuvasti kirjoitettu tutkielma asettaa sisarten pyyteettömän toiminnan osaksi laajempaa kuvaa ja täydentää ansiokkaalla tavalla sodan ajan naisten kokemusten tutkimuskenttää.

Jonathan Rautilan tutkielman *Puolustusvoimien puolueettomuusvartiointijoukot Suomen puolueettomuuslinjaa täydentämässä vuosina 1956–1966* kohteena on 10 vuotta käytössä ollut joukkokonsepti, jolla varauduttiin puolueettomuuden aseelliseen suojaamiseen sodan jälkeisissä olosuhteissa, joissa puolustusvoimien toimintaedellytyksiä oli voimakkaasti rajoitettu. Tekijä asettaa puolueettomuusvartiointijoukot uskottavasti osaksi laajempaa sotilaspoliittista kehystä. Metodologisesti kypsä ja laajaan alkuperäisläh-

deaineistoon pohjautuva tutkimus tuottaa uutta tietoa täyttäen siten tutkimuksellista aukkoa.

Petra Puustjärven tutkielma *Valmiiksi – Ratsailta. Suomen ratsuväen taktinen käyttö vuosina 1939–1944* edustaa kunniakkaalla tavalla suomalaisen sotataidon historian tutkimusta. Erinomaiseen kysymyksenasetteluun pohjautuvan tutkimuksen tulkinnat ja johtopäätökset ovat uskottavia ja lähteisiin perustuvia. Tekijä osoittaa, että ratsuväen käyttöä ei ollut ennen talvisotaa laajemmin määritetty ja että sen käyttöperiaatteet muuttuivat jatkosodan kuluessa rintamatilanteen muutosten perusteella. Sujuvasti kirjoitettu tutkimus tuottaa uutta ja tarkempaa tietoa ratsuväen historiasta erityisesti taistelukentillä.

Jani Leivon tutkielma *Aseveli mielten hallitsijana – Kansallissosialistisen Saksan propagandavaikut-*

taminen Helsingissä 1940–1944 on metodologisesti kunnianhimoinen ja käsittelee vaativaa aihetta, josta tietoa on saatavissa varsin rajallisesti. Tekijä on kehittänyt propagandatutkimuksen teorioiden pohjalta uskottavia tulkintoja. Tutkimus tuottaa uutta tietoa saksalaisten sota-aikaisesta propagandasta ja kulttuurivaikuttamisesta Suomessa.

Kaatuneiden muistosäätiö on tukenut taloudellisesti gradukilpailun järjestämistä.

TAPIO KOSKIMIES

Kirjoittaja on gradupalkintotoimikunnan puheenjohtaja

Ykkösvaihde Tornio	Nikka Ky Tornio	Histec Oy Turenki
Mannlines Oy	MK-Kassamasiina Oy Turku	Pointcool Oy Tuusula
JPS Maalaus Oy Tuusula	Robecorp Oy Ulvila	Kuljetus Leppälät Ay Urkala
Geotrim Oy Vantaa	J-PV Kuljetus Varkaus	Arokivi Oy Varkaus
JT-Export Oy Ltd Varkaus	KIITOS SOTIEMME VETERAANEILLE VIHDISTÄ!	Maansiirto J.Salminen Oy Vihti
Kalevi Seppälä Virrat	E.T.Listat Ky Ylivieska	kuljetukset ja maan- rakennustyöt, Yhtymä-Tahlo Oy, Ylöjärvi, www.yhtymatahlo.fi
Jasper Oy Ylöjärvi	AV-Palvelut Tykkimies Oy Ylöjärvi	Milltamo Oy Ylöjärvi
Muovilami Oy Ähtäri		

Lapuan Sotaveteraanit ovat jäseninä Lapuan Veteraanimajan Tuki-yhdistys ry:ssä, jonka sääntöjen mukaan sotaveteraanien, heidän puolisoitensa ja leskien sekä heidän lastensa oikeus käyttää Hirvijärven Veteraanimajaa virkistystarkoituksiin säilyy entisellään.

Lapuan sotaveteraaniyhdistys lopettaa toimintansa

Lapuan Sotaveteraanit ry teki maaliskuisessa vuosikokouksessaan yhdistyksen purkamisen edellyttämän toisen päätöksen – yhdistyksen toiminnan lakkauttamisesta. Yhdistyksen toiminta päättyy syyskuun 2023 lopussa, vahvistaa vuonna 1965 perustetun yhdistyksen viimeiseksi jäävä puheenjohtaja **Mau-no Vähämäki**.

Yhdistyksen 180 jäsentä (joista kolme veteraanitunnuksen omaavaa ja 48 veteraanin puolisoa tai leskeä) siirtyvät Sotien 1939–1945 Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistyksen alaisuuteen. Työ kunniakansalaistemme hyväksi ja parissa ei siis pääty Pohjanmaalla vielä, yhdistyksestä muistutetaan.

Purettavan yhdistyksen varat siirretään em. perinneyhdistyksen tileissä Lapuan alueen toimikunnan alatilille käytettäväksi Lapuan kaupungin alueen veteraanien, puolisoitensa ja leskien hoitotyöhön, avustuksiin, virkistystoimintaan ja sota-veteraaniperinteen hoitamiseen.

ARIELA SÄKKINEN

Helsingin Rintamaveteraanit kevätkokoustivat

Folkhälsanin tiloissa maaliskuussa pidetty Helsingin Rintamaveteraanien kevätkokous oli samalla piirin ja osaston ensimmäisen lopettamiskokous. Näin on aika rientänyt 59 vuodessa. Alustajana kokouksessa oli Rintamaveteraaniliiton puheenjohtaja, ministeri **Matti Louekoski**, joka kuvasi, miten veteraaniajasta ollaan lähivuosina siirtymässä perinneajasta. Perinnejärjestöt tulevat muutoksen jälkeen huolehtimaan veteraanien sekä näiden puolisoitensa ja leskien huolenpidosta viimeiseen veljeen ja siskoon saakka.

TEKSTI: TERO TUOMISTO

Helsingin Rintamaveteraanien hallituksen jäsen

Yhteiskuvaan saatiin mukaan myös liiton puheenjohtaja Matti Louekoski (vas.). (Kuva: Helsingin Rintamaveteraanit)

Tyyli ja laatu lyövät kättä Loimaan kävelykeppiverstaalla

Risto Jaakkola ja myytävien keppien rivistöä Töpinän seinällä.

Loimaan veteraanituvalle on monenlaista toimintaa. Yksi monista on kävelykeppien teko. Tähän mennessä niitä on valmistunut myyntiin tuhansittain.

Mikä kävelee aamun neljällä, päivän kahdella ja illan kolmella jalalla? Ihminenhan se, koska aivan pienenä lapsi kulkee neljällä raajalla kontaten, aikuisena kävelee normaalisti, mutta elämänsä illansuussa eli vanhuksena täytyy turvautua kolmanneen jalkaan eli kävelykeppiin. Moni vanhus tarvitsee sen käteensä turvaksi kaatumisilta ja liukastumisilta, minkä lisäksi se antaa tarvittavaa tukea myös levähdettäessä.

Tästä aikanaan lähti tarve hyvien kävelykeppien saamiseksi veteraaniväestön käyttöön. Alkuun niitä teetti myyntiin Sotaveteraaniliitto, mutta sen lopettaessa keppien tuotannon vuonna 1988 esitti **Oiva Si-nervo** niiden valmistuksen aloittamista Loimaalla.

Kävelykeppien laatu on niin hyvä, että niitä ostetaan paljon myös lahjaksi, kertoo keppien markkinoinnista nykyisin vastaava **Risto Jaakkola**.

”Laadukas työ, käteen hyvin sopiva kahva sekä kaunis muotoilu”, hän listaa.

”Valinnan varaakin on, koska keppien pituuksia on kaiken mittaisille ihmisille. Keppi on myös varustettu piikillä, jonka saa vetäistyä esiin aina tarvittaessa.”

Kepin kahvassa oleva veteraanimerkki on osoituksena siitä, että keppi on hyväksytty ja Sotaveteraaniliitonkin hyväksymä. Keppien myyntitulot käytetään kokonaisuudessaan paikalliseen veteraanitoimintaan.

Arvokas tuote

Hommaa pyörittää Loimaan Veteraanituvalle noin kymmenhenkinen mieskäsityöläisten ryhmä ja puolenkymmentä huoltoryhmän naista, jotka vuorollaan keittävät talkoolaisille kahvit ja laittavat pöytään maistavaa suuhunpantavaa.

Isänmaallisten talkoolaisien joukosta välittyy hyvä henki. Työn ohessa vaihdetaan mielipiteitä ja kerrotaan kuulumisia sekä tietysti myös suunnitellaan tulevia. Nykyisen talkooporukan vetäjä **Voitto Suvila** kuvaa toimintailmapiiriä erinomaiseksi.

”Jokainen tekee työnsä kunnolla ja keskusteluissa ei huumoriakaan unohdeta”, Voitto kiittelee.

Kepit valmistuvat sarjatyönä, jossa jokainen talkoolaisista tekee oman osuutensa, oli se sitten sorvausta, vuolemista, hiomista, heiloittamista, kokoamista, maalausta tai jotain muuta. Työmaalla ei hösuta, koska työn laatu halutaan pitää korkealla. Kepin punapyökkiset kahvat tulevat raakasorvattuina alihankintana, kaikki muu valmistuu käsityönä paikan päällä. **Kalevi Suvilan** tehdessä omaa keppiään laski

Jokainen tyylikäs yksityiskohta on mietitty ja työnjäljen laatu on ilmeinen.

hän siihen tarvittavan kaikkiaan yli 20 eri työvaihetta.

Laadukkaiden kävelykeppien maine on lisännyt kysyntää ja nostanut tuotteen arvostusta. Onpa Loimaan veteraanien valmistama kävelykeppi nähty myös entisen pääministeri **Paavo Lipposen** kädessä!

Kysyntää riittää

Kävelykeppien tuotanto on kuluneina vuosikymmeninä ollut huomattavaa. Keskimäärin niitä valmistuu yli 200 keppiä vuodessa, joskin parhaimpana vuonna on menty yli neljänsadankin.

Huipussaan tuotannon määrät olivat vuosituhanneen vaihteessa, tuvalta kerrotaan. Asiakaskuntaa on ympäri maailman ja niitä on tilattu Australiaa ja Amerikkaa myöten.

Talkoolaisien rivit ovat vuosien varrella veteraanien lailla harvenneet, mutta tilalle on onneksi löydetty uusia tekijöitä, Loimaalla iloitaan. Suomenkin väestö vanhenee ennätysvauhtia, joten kysyntä kepeille tulee vain kasvamaan.

TEKSTI JA KUVAT: EINO VEPSÄ

Kävelykeppejä on myynnissä veteraanitoimisto Töpinässä osoitteessa Satakunnantie 8–10, 32200 Loimaa. Tupa on yleisölle auki perjantaisin klo 10–12. Kepin hinta on 60 € ja niitä on mahdollista toimittaa myös postitse. Lisätietoja puh. 050 566 0456.

Lohjan Seudun Sotaveteraanit 60 vuotta

Nyt ei tehdä surutyötä, nyt on uuden ajan alku. Tämä oli keskeinen viesti, joka välittyi Lohjan Seudun Sotaveteraanien 60-vuotisjuhlassa 14. huhtikuuta Lohjalla.

Juhlan avannut Lohjan Seudun Sotaveteraanien puheenjohtaja **Arto Heikkilä** muistutti, että vaikka veteraaniyhdistyksen toiminta on pikkuhiljaa hiipumassa, niin työ sotiemme veteraanien merkityksen muistamiseksi jatkuu Tammenlehvän Länsi-Uudenmaan perinneyhdistyksessä.

”Tämä juhla ei siis ole yhdistyksemme toiminnan päätösjuhla, sillä parin vuoden kuluttua Lohjan, Vihdin ja Karkkilan alueella toimiva perinneyhdistys ottaa vastuun, että myös nuoremmat ja tulevat sukupolvet tulevat tuntemaan veteraanien työn.”

Alunperin 60-vuotisjuhlan piti olla jo kaksi vuotta sitten, mutta ko-

ronapandemian vuoksi juhlaa päätettiin viettämään vasta nyt. Se ei hillinnyt rentoa juhlatunnelmaa, sillä yhdistys on toiminut koko olemassaolonsa ajan erittäin aktiivisesti.

Vielä vuosikymmen sitten yhdistykseen kuului noin 180 jäsentä, joista 70 sotaveteraania. Nyt yhdistyksessä on 79 jäsentä, joista sotaveteraaneja seitsemän. Jäsenet mm. kokoontuvat kerran kuussa tarinoimaan iltpäiväkahvin merkeissä. Joulun alla on kaikkien sotiemme veteraanien yhteinen joulujuhla, jonka järjestelyistä vastaavat yhdessä sotaveteraanien kanssa Lohjan rintamaveteraaniiyhdistys ja Lohjan sotainvalidien perinneyhdistys.

”Tällaisilla tilaisuuksilla on suuri merkitys. Ne esimerkiksi lievittävät yksinäisyyden tunnetta, mikä on monen veteraanin suurin huoli terveyden ohella”, Heikkilä sanoi.

”Hyvin hoidettu”

Sotaveteraaniliiton tervehdyksen tilaisuuteen tuonut Sotaveteraaniliiton toiminnanjohtaja **Sakari Martimo** kiitti lohjalaista veteraanityötä toteamalla, että Lohjalla sotaveteraanien asioita on hoidettu hyvin.

Hän tähdensi kuitenkin, että vaikka veteraanien tilanne niin Lohjalla kuin muualla maassa on edelleen lähtökohtaisesti hyvällä tolalla, on huolehdittava siitä, että veteraanien asiat eivät jää uusilla hyvinvointialueilla muiden jalkoihin. Tässä vaativassa työssä perinneyhdistyksillä on oma merkittävä roolinsa.

Kaiken kaikkiaan Sakari Martimo katsoi kuitenkin luottavaisin mielin tulevaisuuteen.

”Meillä on erinomainen yhteishenki, maanpuolustustahto sekä kulttuuriperintö. Niiden turvin on hyvä vaalia tulevaa veteraanityötä.”

Myös niin Uudenmaan Sotaveteraanit ry:n tervehdyksen esittänyt toiminnanjohtaja **Jouko Kai-vonurmi** kuin Lohjan Kaatuneitten Omaisten puheenjohtaja **Vilho Eerola** korostivat puheenvuoroissaan yhteistyön merkitystä menestyksellisen veteraanityön jatkuvuudelle.

Veteraanijuhlan musiikkiesityksistä vastasi Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston orkesteri kapellimestari **Tuomas Törmin** johdolla.

TEKSTI JA KUVA: URPO UOTILA

Sotaveteraaneja oli osanottajien joukossa kolme: Kavo Laurila Siuntiossa (oik), Paavo Vakkamäki Vihdistä ja Risto Karhu Lohjalta.

Onko sinulla kuvia Linnoituspatalljoona 3:sta?

Miehikkälän Salpalinja-museo on tekemässä säätiö- ja yritysrähoituksella kirjaa Linnoituspatalljoona 3:sta ja sen sotatiestä jatkosodassa. Salpalinjan puolustuksen rungoksi perustettiin talvella 1941 linnoitetun linjan puolustamiseen erikoistunut linnoitusjalkaväki. Linnoituspatalljoona 3 vastasi Salpalinjan miehityksestä Miehkälän alueella. Siinä palveli miehiä ympäri Suomea, pisimmillään aina Kainuusta saakka, mutta suuri osa miehistöstä oli lähialueelta kuten Miehkälästä, Virolahdelta ja Vehkalahdelta.

Jatkosodan hyökkäysvaiheen käynnistyttyä Linnoituspatalljoona 3:n sotapolku vei sen Miehkälästä Viipurinlahden saariston kautta Karjalan Kannakselle, jossa se palveli sodan loppuun saakka. Jatkosodan jälkeen linnoitus-

selajit ja myös Linnoituspatalljoona 3 lakkautettiin.

Etsimme nyt henkilöitä, joiden suvussa on ollut Linnoituspatalljoona 3:ssa palvelleita henkilöitä. Olemme kiinnostuneita Linnoituspatalljoona 3:een liittyvistä valokuvista, muistoista tai muusta materi-

aalista. Tervetuloa jakamaan meille kuvia tai muistoja!

Ota rohkeasti yhteyttä Miehkälän Salpalinja-museoon: museotutkija Armi Oinonen puh. 040 752 7770 armi.oinonen@miehikkala.fi

Nivalan veteraaniväki kevätkahveilla ja vuosikokouksessa

Nivalan seurakuntakodilla 14. maaliskuuta pidetyt kevätkahvit ja vuosikokous keräsivät paikalle noin 30 henkilön osallistujajoukon. Tilaisuuden alussa seurakuntapastori **Aleksi Päckilä** piti hartauden, jonka jälkeen vietettiin hiljainen hetki ja sytytettiin kynttilät kuluneen vuoden aikana iltahuutoon kutsutuille.

Musiikista vastasi **Juhani Latvalan** johdolla Puhallinsoittajat ja lauluryhmä. Puhujavieraaksi oli saapunut Haapajärveltä everstiluutnantti **Esko Hirviniemi**, joka kertoi ”Talvisodan hengestä”. Tilaisuus päättyi virteen: ”Oi Herra, korkein valtiaamme, kansaamme kaitse, armahda.”

ELSA LÖYTYNOJA

Poisnukkuneita veljiä ja sisariaakaan ei kokouksessa unohtettu.

Pirkanmaan Perinneyhdistyksen ensimmäinen vuosikokous

Pirkanmaan perinneyhdistyksellä on edessään aktiivinen vuosi. (Kuva: Raimo Ojala).

Viime vuonna perustettu ja rekisteröity Sotien 1939–1945 Pirkanmaan Perinneyhdistys ry piti ensimmäisen vuosikokouksensa 19. huhtikuuta Tampereella. Kokous teki sääntöjen mukaiset henkilövalinnat: puheenjohtajana jatkaa **Jouni Koskela**, varapuheenjohtajiksi valittiin **Timo Ikkala** ja **Kirsi Tulkki** ja sihteerinä toimii **Raimo Ojala**. Hallituksen muu jäsenistö koostuu yhdistyksen perustaneista järjestöistä sekä sotaveteraanityön aluetoimikunnista.

Perinneyhdistys toimii tiiviissä yhteistyössä Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin kanssa. Kuluvan vuoden toiminnassa painopisteinä ovat henkilöjäsenten hankkiminen. Yhdistys on aktiivisesti mukana kansallisen veteraanipäivän tapahtumissa, alueellisen kirkkopäivän toteuttamisessa Ylöjärvellä sekä valtakunnallisten hengellisten virkepäivien järjestämisessä Tampereella. Yhdistys myös järjestää sotahistorian luentoja ja kokoaa Tammenlehvän Perinneyhdistyksen perinneportaaliin aineistoa Pirkanmaalta.

JOUNI KOSKELA

Keski-Uudenmaan perinneyhdistyksellä historiallinen kokous

Kokouksen sujuvuudesta vastasivat Veikko Karhumäki (vas.), Jarmo Ahonen, puheenjohtaja Reijo Piira sekä Jari Anttalainen.

Tammenlehvän Keski-Uudenmaan Perinneyhdistys piti rekisteröitynä yhdistyksenä historiansa ensimmäisen sääntömääräisen vuosikokouksensa 23. maaliskuuta Tuusulan seurakuntakeskuksessa Hyrylässä. Kaikki sen 25 jäsenyhdistystä olivat läsnä edustajineen.

Perinneyhdistys perustettiin vuosi sitten, 24.5.2022 jatkaamaan Järvenpään, Keravan, Tuusulan, Mäntsälän ja Pornaisten alueella toimivien veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen yhteistyöorganisaation VETRES Keski-Uusimaan toimintaa.

Puheenjohtajan lisäksi vuosikokous vahvisti viime vuonna kahdeksi vuodeksi valitun hallituksen 15 jäsenen kokoonpanon. Hallitus hyväksyi jäsenyhdistysten esittämät henkilövaihdokset ja valitsi osalle varajäsenet. Puuttuvat varajäsenet täydennetään huhtikuussa. Myös vuoden 2022 toimintakertomus, tilinpäätös ja 2023 toimintasuunnitelma ja talousarvio vahvistettiin.

Uusi yhdistys näkee tärkeäksi tehtäväksi veteraanisukupolven perinteen vaalimisen ja uusille sukupolville siirtämisen. Käytännön tasolla tämä tapahtuu kuntakohtaisissa paikallistoimikunnissa, kunnan tai kaupungin, seurakunnan, alueen veteraani-, maanpuolustus- ja kotiseutujärjestöjen sekä muiden, myös toimintaa tukevien tahojen yhteistyönä.

TEKSTI JA KUVA: MERJA KUKKONEN

Tammenlehvän Keski-Uudenmaan perinneyhdistyksen tiedotusvastaava

Kauhajoen Sotaveteraaneilla ensimmäinen purkukokous

Kauhajoen Sotaveteraanit ry:n 58. vuosikokouksessa tehtiin ensimmäinen päätös yhdistyksen purkamisesta. Toinen ja viimeinen päätös on vuorossa lokakuussa.

Veteraanijäseniä yhdistyksellä on vielä seitsemän, leski- ja puolisojäseniä 42. Heidän tuki- ja huoltotyönsä siirtyy yhdistyksen purkamisen jälkeen Sotien 1939–1945 Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistyksen vastuulle.

PERTTI KORTESNIEMI

toiminnanjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri

101-vuotias kauhajokelaisveteraani Aarne Lassila oli läsnä yhdistyksen perustamiskokouksessa vuonna 1965 ja oli paikalla myös nyt 58 vuotta myöhemmin.

Nivalan sankarihautausmaalla lepää kaikkiaan 211 sotien 1939–1945 sankarivainajaa.

Veteraanipäivän juhlia vietettiin ympäri Suomen

Kansallisen Veteraanipäivän pääjuhla oli Turussa, mutta paikalliset veteraanijärjestöt muistivat sotavuotia myös kotiseudullaan, esimerkiksi Taipalsaarella, Nivalassa ja Kuorevedellä.

Kansallisena Veteraanipäivänä Taipalsaarella muistettiin niin sodassa mukana olleita kuin heidän perintönsä vaalivia tahoja. Päivä alkoi seppeleenlaskulla sankarihautausmaalla muistomerkillä, jossa mukana kunniakäynnillä olivat myös Kirkonkylän koulun oppilaat.

Oppilaat on 2000-luvun aikana heidät paikalle johdattanut opettaja ja Tuomo Homanen. Taipalsaaren Sotaveteraanit muistivat ja kiittivät häntä – kuin myös koko koulua – perinteiden ylläpitämisestä luovuttamalla hänelle liiton standardin.

Kunnantalolla vietetyssä juhlatilaisuudessa oppilaskuoro esitti Sininen ja valkoinen sekä Maamme-laulun.

Nivala

Nivalassa veteraanipäivän juhlaa vietettiin Pyhän sydämen kirkossa, jossa hartauden toimitti kirkkoherra Sanna Jukkola. Puheen piti lukiolainen Veera Haavisto, musiikista vastasi kanttori Liisa Katajala ja laulusta Pertti Haapalainen.

Hartauden jälkeen oli kunnia-

käynti sankarihautoilla ja kaupungin tarjoamat juhlahahvit seurakuntakodilla.

Kuorevesi

Kuoreveden kirkkomaalla pidettiin veteraanipäivän hartaushetki Pekka Ikosen johdolla. Hartauden jälkeen sankarihautalle seppeleen laski Kuoreveden sotaveteraanien viimeinen veteraanijäsen Esko Särkinen seurassaan Taisto Rinne ja Eine Talvitie. Airueina toimivat Markku Peltola sekä Tuomas Salmi. Seppeleenlaskun jälkeen nautittiin juhlapäivän kahvit kirkon sisätiloissa.

RAPORTIT:

RISTO PARONEN (TAIPALSAARI), ELSA LÖYTENOJA (NIVALA), HEIKKI PAAVISTO (KUOREVESI)

Veteraanipäivää vietettiin Kuorevedellä sateisissa tunnelmissa.

Seppeleen laski paikallisen yhdistyksen viimeinen tunnuksen omaava veteraani Tapio Niemi. Nauhan luki kunnan sivistysjohtaja Kirsi Leinonen, mukana oli myös seurakuntapastori Maija Korhonen.

Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekilta 30 vuotta Sotilaspojat isänmaan asialla

Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Killan lipun naulaus 7.9.1993. (Kuva: Killan arkisto).

Sotilaspojat olivat asevelvollisuutta nuoremmille pojille suunnattu suojeluskuntien maanpuolustusjärjestö, joiden perintöä tänä päivänä vaalivat omat killat.

Suojeluskuntajärjestö kattoi koko maan ja suojeluskuntia, samoin kuin lottayhdistyksiä, oli joka pitäjässä, kaupungeissa useampiakin. Suojeluskunnilla oli jo 1920-luvulta lähtien ollut poikaosastoja, mutta sotilaspoika-nimitys virallistettiin vasta syyskuussa 1941, kun muodostettiin maan kattava Sotilaspoikajärjestö.

Talvisodan alkaessa loppuvuodesta 1939 suojeluskunnissa oli yli 500 poikaosastoa ja niissä noin 30 000 12–16-vuotiaista poikaa. Jatkosodan aikana sotilaspoikien määrä kasvoi merkittävästi ja oli sodan loppuvaiheissa yli 70 000, joista Pirkka-Hämeessä noin 3 000.

Sotilaspoikien koulutus- ja harjoituspaikkoina toimivat lähinnä suojeluskuntatalot. Entiset suojeluskuntatalot toimivat monilla paikkakunnilla edelleen seurantaloina. Koulutuksen ja harrastuksen

lajeja olivat maastotoiminta, suunnistus, voimistelu, hiihto, pesäpallo, ampumakoulutus ja yleisurheilu niihin liittyvine kilpailuineen. Varsinkin kesäisin oli useampipäiväisiä leiritapahtumia. Liikunnan ja kasvatuksellisen toiminnan ohella sotilaspojat osallistuivat kotiseudullaan moniin talkootöihin ja keräyksiin, myös polttopuiden tekoon.

Sotien aikana varttuneemmat sotilaspojat toimivat muun muassa väestönsuojelussa, läheteinä ja vartiassa, samoin kuin ilmavalvonnassa ja ilmatorjunnassa. Sotilaspojille annettiin myös ase- ja ampumakoulutusta. Paraateissa, vartiassa, ilmavalvonnassa ja erinäisissä hälytystehtävissä he kantoivat asetta. Sotilaspojat, niin kuin lotatkin, vapauttivat tuhansittain reserviläisiä rintamalle taistelutoimiin. Sotilaspojat käyttivät vihertävää tai armeijanharmaata asua ja päässä suikkaa.

Perinnettä vaalitaan

Sotilaspoikien Perinneliitto on vuonna 1991 alkaneen perinnetoiminnan valtakunnallinen järjestö, johon kuuluu 24 alueellista perinnekiltaa. Perinnekilloissa on yhteensä noin 3 000 jäsentä. Alkuun niiden jäsenet olivat entisiä sotilaspoikia, mutta nytemmin näiden vähennyttyä jäsenet ovat pääosin sotilaspoikien perinteestä kiinnostuneita miehiä ja naisia; "perinnejäseniä". Liitto julkaisee Sotilaspoika-lehteä. Sotilaspoikien virallinen kunniamerkki on Sotilaspoikaristi.

Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekilta perustettiin Tampereella 6. huhtikuuta 1993, joten toukokuussa se vietti jo 30-vuotisjuhlaansa mm. juhlahokouksen merkeissä. Jäseniä perinnekillassa on noin sata, joista sotilaspoikia vajaa kaksikymmentä. Pirkanmaalla toki asuu enempikin nuoruusiässänsä sotilaspoikana toimineita miehiä.

MARKKU RAUHALAHTI

Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekillan hallituksen jäsen

Moni sotilaspojistikin on jo saavuttanut yli 90 vuoden iän. Pirkka-Hämeen Sotilaspoikien Perinnekilta pyrkii järjestämään heille tarvittaessa tukea, minkä vuoksi kiltä on kiinnostunut saamaan tietoa heistä. Oletko sinä pirkanmaalainen entinen sotilaspoika? Vai kuuluuko sellainen kenties perheeseesi? Ota yhteyttä: phspojat@gmail.com tai puhelimitse 044 238 9440 (puheenjohtaja Harri Salminen) / 040 779 1420 (varapuheenjohtaja Matti Salonen).

Etelä-Pohjanmaan kuukausiluento kunnioitti sotahevosia

Sotien 1939–1945 Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistyksen 16. maaliskuuta pidetty kuukausiluento keskittyi suomenhevoseen. Sen merkitys etulinjan huoltamisessa oli ratkaiseva. Hevosten avulla evakuoitiin mm. haavoittuneita ja kaatuneita, jonka lisäksi ne kuljettivat muonan lisäksi etulinjaan niin ammuksia, kenttäpostia kuin korsujen rakennustarvikkeita.

Hevosten merkitys korostui etenkin korpisodassa tietömiä taipaileiden takana, jonne esimerkiksi autoilla ei ollut mitään asiaa Esitelmöitsijäksi

oli saapunut **Osmo Metsä-Ketelä** Jalasjärveltä. Mielenkiintoinen aihe houkutteli Seinäjoen valtuustosalin jälleen täyteen. Luento on katsottavissa myös perinneyhdistyksen Youtube-sivulta.

Osmo Metsä-Ketelä on perehtynyt suomalaisen hevosen sielunmaisemaan.

PERTTI KORTESNIEMI

puheenjohtaja, Sotien 1939–1945 Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistys

Lahden Sotaveteraanit veteraanien leskien ja puolisoitten asialla

Veteraaniliittojen aikaansaaman lakimuutoksen ansiosta kaikista kotona asumista tukevista palveluista tuli marraskuussa 2019 sotien 1939–1945 veteraaneille maksuttomia. Laki ei kuitenkaan koske puolisoita ja leskiä. Tästä syystä Lahden Sotaveteraanit ry:n tukitoiminta keskittyy näiden kahden ryhmän tukemiseen. Työssä apuna on sotaveteraani **Kauko Talikan** testamenttilahjoitus.

Tuki kanavoidaan avunsaajille **Leena Mattilan** vetämän Arjen apu -projektin kautta. Avun piirissä on vajaat 40 sotaveteraanin puolisoa tai leskeä. Tuki keskittyy kotona asumisen varmistamiseen ja lähikuntoutukseen. Lääke- ja hoitokuluihin sekä silmälasien ja muiden apuvälineiden hankintaan, samoin kuin kotona liikumisen esteettömyyttä auttaviin kodin pieniin muutostöihin puolestaan on mahdollista hakea tukea Sotaveteraaniliitolta.

Lahden Sotaveteraanit ry jatkaa myös veteraanien kummitoimintaa. Siinä toimii 82 vapaaehtoista avustajaa, jotka avustavat 73 veteraania, puolisoa tai leskeä. Valtion tuki tähän toimintaan loppui vuonna 2020, minkä jälkeen Lahden Sotaveteraanit ry on jatkanut toimintaa omalla kustannuksellaan. Tätäkin toimintaa rahoitetaan pitkälti saadun testamenttilahjoituksen turvin.

TEKSTI JA KUVA: LASSE KOSKINEN

Lahden Sotaveteraanit ry:n vuosikokous valitsi 2023 hallitukseen ja toimihenkilöiksi Risto Korkan (vas.), Juhani Vilon, Hannu Sorjosen, Kari Siljanderin (pj), Leena Tuurmon, Hannu Rantalan (varapj), Leena Mattilan, Heli Eräkorven (taloudenhoitaja ja sihteeri) sekä Erkki Hokkasen.

FÄLTPOST

KENTTÄPOSTIA

Seuraava lehti
ilmestyy
21.9.2023

Veteraanikelloja luovutettiin ansioituneille Torniossa

Kuvassa vasemmalta Tornion Rintamaveteraanien puheenjohtaja Sepo Husa, Raimo Rousu, Esko Isonikkilä, Teppo Keskimäunu, Tornion Sairaskotisäätiön edustaja Anne Harri, veteraaniosaston johtokunnan jäsen Tenho Ruottu, Jouko Lahdenperä, Raimo Aarni, Salme Pihlajamaa, Eeva Heikkilä ja Kaarina Naalisvaara. (Kuva Niina-Marika Roivainen)

Tornion Rintamaveteraanit ry halusi muistaa yhteistyökumppaneitaan ja vapaaehtoisia sodankyläläisveteraani **Kalle Sukuvaaran** suunnittelemalla veteraanikellolla.

Kellot luovutettiin vuosikokouksen yhteydessä Saarenvireessä 31. maaliskuuta. Saajat ovat toimineet osana veteraanikeräystä ja tuoneet musiikilla iloa tapahtumiin. Veteraanikellon saivat myös **Vilho Auniola** ja **Janne Moisanen**, jotka eivät päässeet paikalle.

TEKSTI: MARIKA KOKKONEN

Tornion Rintamaveteraanien sihteeri

NIINA-MARIKA ROIVAINEN

sosionomiopiskelija, Saarenvire

Etelä-Pohjanmaalla esitelmä murtuneista mielistä

Sotien 1939–1945 Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistyksen kuu-kausiluentojen sarjassa vuorossa oli huhtikuussa Tampereen yliopiston dosentin **Ville Kivimäen** luento.

Seinäjoen valtuustosalissa 5. huhtikuuta pidetyn luennon aiheena oli *Murtuneet miehet* ja siinä käsiteltiin suomalaissotilaiden henkistä kestävyyttä 1939–1945 käydyissä sodissa. Kivimäki on kirjoittanut aiheesta väitöskirjaansa pohjautuvan samannimisen kirjan. Siinä hän kertoi, että pelkästään Jatkosodassa psykiatriseen hoitoon päätyi 15 700 sotilasta.

Mielenkiintoinen aihe keräsi jälleen salin täyteen kuulijoita. Tilaisuus päättyi runsaaseen kysymys- ja mielipidetulvaan.

PERTTI KORTESNIEMI

puheenjohtaja, Sotien 1939–1945

Etelä-Pohjanmaan perinneyhdistys

Kiviniemi arvioi, että sotilaiden psyykeä suojeli taistelutilanteissa hyvä pienyhteisö ja rintamatoveruus.

SANAKILPA

23.3. ilmestyneen Kenttäpostia-lehden kilpailusana oli ”STALINGRAD”. Päällisin puolin haastavalta näyttänyt sana ei teitä hätkäyttänyt, vaan hyväksytyjä sanoja löytyi tälläkin kertaa huimat 140 kpl, jotka on lueteltu alla olevassa luettelossa.

S	sali saari sana singlata	sari saarni sial silata	silta saali silata	sitra saanti slaagi	sitar sangria snadi	santa sata staagi	sara saati stadi	stara sadin sila	slangi saitaala sani
T	tali tasan taain	tila tilsa	tarina taas	talsia tagi	tina talari	tiara talas	taiga tasain	tsaari traani	trial tain
A	aasi atrain alasti aids	aari altis alati ansari	asti astin alias	astia anis alin	arina agar alta	anti aidas ansa	angsti aisa arasti	aina alas asia	atari alasin atlas
L	laari laardi lata	laita lanta latina	lasti lasta litsa	lana lari	laina litra	liata lati	lista lasi	litsari lain	laasti lanit
I	ilta	itara	itsari						
N	naali	nila	nata	natsi	nasta	natsa	naida	narista	
G	gasti	granita	gari						
R	rial rangi rasta	rasia ranta rastia	ratsia ratas ratina	rinta randi rating	rasti ritsa ratsain	rata raastin	raati risa	raita rita	raina rasi
A									
D	datsa	dari	darts	data	digata				

Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kolme kirjapalkintoa. Onni suosi seuraavia henkilöitä: **Kristiina Yli-Hannula** Hämeenlinnasta, **Pentti Saukko** Toivakasta sekä **Saimi Muhli** Kuhmoisista.

Onnittelumme voittajille!

Seuraava kilpailusana on ”JOUKKO-OSASTO”.

Lähetätkää vastauksenne perjantaihin 18.8.2023 mennessä osoitteeseen Sotaveteraaniliitto, PL 600, 00521 Helsinki tai sähköpostilla osoitteeseen toimitus@sotaveteraaniliitto.fi.

Muistakaa kirjoittaa vastauksen yhteyteen lähettäjän nimi ja osoite. Kuoreen merkintä ”sanakilpa”. Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme kirjapalkintoa.

Tässä vielä säännöt:

Hyväksyttäviä sanoja ovat suomen kieleen vakiintuneet Kielitoimiston sanakirjan hyväksymät substantiivit perussijansa yksikössä (esim. koti, sukka), ellei sana ole monikollinen (sakset) sekä perusmuotoiset verbit, adjektiivit, pronominit, konjunktiot ja adverbit. Emme hyväksy erisnimiä tai apusanoja. Sanassa on oltava vähintään neljä (4) kirjainta.

Karjalan kadonneet kirkot ja tsasounat

Karjalan kadonneet kirkot ja tsasounat” tietoteos kertoo luovutetun Karjalan ortodoksisista ja luterilaisista kirkoista. Se sisältää 416 sivua ja n. 300 valokuvaa, joista osa on ennen julkaisemattomia. Teoksessa on laaja henkilö- ja paikannimihakemisto. Tämä kirja on hieno lahjaidea ja aikamatka luovutettuun Karjalaan, josta monien sukujuuret ovat lähtöisin. Teksti johdattaa lukijaa moniin tuttuihin kirkkoihin ja tsasouniin. Kirja on saanut hyvät arvostelut.

Tilaukset kustantajalta tmi:
Timon Tieto www.timontieto.fi (webshop)
tai sähköpostitse: timo.v.lehtonen@gmail.com
Kirjan hinta on 20 € + postikulut 6,90 €
Maksut tilisiirrolla tai mobilepay:lla

50 VUOTTA SITTEEN

Sotaveteraani-lehdessä 50 vuotta sitten

Talvisodan Rauhan vuosipäivä Imatralla

”Välimatka talvisotaan ei ole vielä riittävän pitkä”

Vaikka 33 vuotta on kulunut Talvisodan päättymisestä, ei tämä ehkä historiankuvauksen kannalta ole riittävän pitkä välimatka ns. oikaisevana perspektiivinä. Jo nyt voidaan kuitenkin sanoa, että tässä historian kuvassa vv. 1939–40 Suomen – Venäjän sodalla on oleva erikoinen asema. Suomen kansa on taistelullaan antanut siihen osuutensa, jonka merkitys ulottuu paljon yli oman maamme rajojen. Se inhimillinen ja ihmeellinen kohtalonyhteys, joka silloin koettiin, jätti miljoonien ihmisten mieliin oras-

tavan käsityksen siitä, millainen reaalipoliittinen voima, yhteenkuuluvaisuuden tunne ja moraalinen paatos voivat joskus olla. Sotilaalliset aikaansaannoksemme, se tapa, miten kotona olijat suhtautuivat ja se vastavaikutus, jonka molemmat edelliset ympäri koko maapallon, oikeuttavat kullekin näistä antamaan nimen ainutlaatuinen.

Nuorison tervehdys

Imatran kaupungin nuorison tervehdyksen juhlassa esitti Jorma Tirkkonen. Lyhyessä ja nasevassa puheessaan hän kuvaili Talvisodan syttymisvaiheita ja jatkoi: ”Nuorison suhtautuminen talvisodan

tapahtumiin ja syihin riippuu paljolti siitä, miten vanhemmat suhtautuvat niihin. Myös koulu vaikuttaa osaltaan. Kouluopetuksen tulisikin antaa laajempaa tietoa talvisodasta, koska tämä selkeyttäisi nuorten käsitystä. Tällä koulu ei jaa tarvittavaa tietomäärää.” Nuori puhuja luonnehti vielä nuorison käsityksiä talvisodan tapahtumista ja yleensä sodasta. Turvallisuuspolitiikan tarkoituksena on maan valtiollisen itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden suojaaminen, mikä tarkoittaa laillista ja käytännöllistä mahdollisuutta säilyttää ja kehittää yhteiskuntaa omissa arvostustensa mukaisesti.

KODINKORJAUSPALVELUT LAIDASTA LAITAN PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

puh. 040 160 4230

www.senioritalkkarit.fi

*Huolenpitoa Sotainvalideista
vuosikymmenien kokemuksella*

DILA
LAHDEN DIAKONIALAITOS

Lahden Diakonialaitos,
Vuorikatu 4, 3. krs, 15110 Lahti
puh. 044-726 2116, asumispalvelut@dila.fi

KESÄKUUN RISTIKKO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

6	15	4	22	12	12	22											26		15		13		26		7		20
26		13		15		2											9	15	25	26	4	15	6	26	4	22	26
14	17	26	21	22	2	7											1		23		25		6		22		26
1		15		16		15											21	13	13	20	15	9	15	22	2	1	2
4	15	6	6	15	15	6											13		4		15		14		7		6
	13		15		18												23	1	11	15	2		15	4	26	21	22
13	4	26	6	1	26	6		24	22	21	22	3		1		15											
6	15	18	1	4	2	15		20		2			2	1	2	3			17	5	6	3	9	8			
15		1		22		5	15	15	4	15	20	1		18		6	22	9	13	23		6		9			
5	22	6	15	10	5	22		5		20	15	4	6	15	2	26		1		20	22	1	4	22	3		
	2		5		15		15	9	1	20	23	22		2		23	3	6	20	3		9		23			
1	18	15	6		22	9	23	1		1	18	1	4	23	6	22		6		4	17	8	23	6	8		
19	15	18	22	1	4	22	6		22		22		15		13		5	22	12	22		6		26			
22		13		21		20	1	23	20	22	5	15	16	26	2	6	15		22		18		15		22		
6	26	6	6	15	20	15	22		20		13		13		2		9	15	2	10	15	23	6	1	4		
	4	26	26	9	22		20	15	13	20	26	24	13	5	1	9	13		9		20		9		18		
4	15	2	2	22	20	20	26		2		2		23		9		6	13	13	9	22	9	15	23	22		
	23		17		1		6	5	15	21	1	23		15	22	11	15		19		26		23		3		

sanaris.fi/ Erkki Vuokila

AUTOSALPA

BUILT TO PERFORM

Arki virtaa.

ksoy.fi

Valkealan

Sotilaskotiyhdistys ry

Rintamaveteraaniliiton myyntiartikkelit

Hinnasto

	osastolle	yksityiselle
Onnitteluadressi tekstinä Parhainta onnea	6,00	8,00
Suruadressit 3 eri värssyvaihtoehtoa ja 1 jossa vain teksti Muistoa kunnioittaen	6,00	8,00
Onnittelukortti kannessa Onnea, sisällä Lämpimimmät Onnentoivotukset A6 kortti	2,50	2,50
Osanottokortti kannessa valkoisia ruusuja ja kynttilä ja teksti Lämmin osanotto, sisällä Suruun osaa ottaen A6 kortti	2,50	2,50
Rintamerkit hopeanvärinen jäsenmerkki	5,00	6,00
Liiton hautamerkki pronssinvärinen, pyöreä, halkaisija 6,5 cm	15,00	15,00
Tinalautanen liiton logolla - halkaisija 21 cm, seinään kiinnitettävä	50,00	50,00
Solmio - tummansininen	20,00	20,00
Solmioneula kullanvärinen, liiton logo	20,00	20,00

Toimitusaika 1 viikko

Kaikkiin lisätään postikulut.

Tavaratilaukset: **Rintamaveteraaniliitto ry**
PL 600
00521 Helsinki
puh. 050 354 7650

**Suomen Sotaveteraaniliiton toimisto
on suljettuna 3.7.-31.7.2023**

**Rintamaveteraaniliiton toimisto
on suljettuna 3.7.-6.8.2023**

Sotaveteraaniliiton myyntitoimisto palvelee

1. Sotaveteraanimitali
Hinta 15 euroa
Myös kannattajajäsenille

2. Jäsenmerkki
Hinta 15 euroa
Myös kannattajajäsenille

8. Liiton virallinen hautakivimerkki

Halkaisija 60 mm
Myös uurnamerkinä
Hinta 20 euroa

**9. Tammenlehvä-
hautakivimerkki**

Korkeus 90 mm
Myös uurnamerkinä
Hinta 20 euroa

**4. Liiton
standaari**
Hinta 35 euroa

6. Suomen lippu
Hinta 30 euroa

5. Isännänviiri

Kotipihalle tai mökille.
Sinivalkoisen viirin
pituus neljä tai viisi metriä.
Hinnat 60 ja 70 euroa

40. Sotahistoriakirja

Kirjassa on yli 20
arvostetun suomalaisen
sotahistorioitsijan
kirjoittamaa artikkelia.
Hinta 30 euroa

43. Sama kaiku on askelten

Kymmenen sotaveteraanikuoron ja
Haminassa sotaveteraanien konsertissa
taltioituista äänitteistä on koottu 38 laulua
sisältävä tupla-CD.
Hinta 20 euroa

10. Kenttäpostia-uistin

Aikoinaan suojeluskunnille tuotettu
Professor-uistimen Kenttäpostia versio
lahjaksi ja kalastukseen.
Hinta 25 euroa

TI LAUSKORTTI

Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600, 00521 HELSINKI

Nimi (tekstaten):

.....

Lähiosoite:

.....

Postinumero ja -toimipaikka:

.....

Puhelinnumero:

.....

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Nro kpl

Toimisto avoinna ma-pe 8.30-16.00.
Soita Riinalle: 041 315 0196

Sähköposti:
riina.lillfors@sotaveteraaniliitto.fi

Verkkokauppa palvelee
osoitteessa: www.sotaveteraanit.fi

Käyntiosoite:
Ratavartijankatu 2 A, Helsinki